

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

РЕШЕНИЕ
№ 561
София, 17.05.2018 г.

Комисията за защита на конкуренцията в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Юлия Ненкова

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Димитър Кюмурджиев

ЧЛЕНОВЕ:

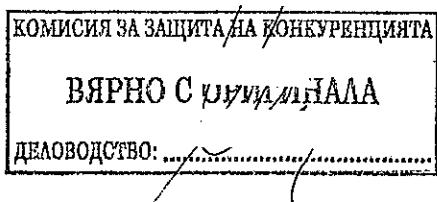
Анна Янева
Георгица Стоянова
Красимир Витанов
Красимир Зафиров
Пламен Киров

при участието на секретар-протоколиста Теодора Йорданова разгледа в закрито заседание, проведено на 17.05.2018г., докладна записка ДЗП-396/11.05.2018, докладвана от г-жа Юлия Ненкова - председател на Комисията.

На основание чл. 14, ал. 1 във връзка с чл. 8, т. 14 от ЗЗК, Комисията за защита на конкуренцията

РЕШИ

Приема Годишен доклад за дейността на Комисията за защита на конкуренцията за 2017 г., както следва:



ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2017 ГОДИНА НА КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
1. Роля и мисия на Комисията за защита на конкуренцията.....	3
2. Правомощия.....	4
3. Акценти в дейността на КЗК през 2017 година.....	5
4. Кратка статистика.....	7
II. ЗАБРАНЕНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, РЕШЕНИЯ И СЪГЛАСUVАНИ ПРАКТИКИ.....	8
1. Образувани производства.....	8
2. Правомощия на Комисията по събиране на информация	8
3. Постановени решения и определения	9
4. Наложени имуществени санкции и глоби	11
5. Примери от практиката.....	11
III. ЗЛОУПОТРЕБА С МОНОПОЛНО И ГОСПОДСТВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ	16
1. Образувани производства.....	16
2. Постановени решения и определения	16
3. Наложени имуществени санкции и глоби	18
4. Примери от практиката.....	19
IV. КОНТРОЛ ВЪРХУ КОНЦЕНТРАЦИИТЕ МЕЖДУ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	22
1. Образувани производства.....	22
2. Постановени решения и определения	22
3. Наложени имуществени санкции и глоби	23
4. Икономически сектори, в които са осъществени концентрации на националния пазар през 2017	23
5. Прилагане на Регламент на Съвета №139/2004	24
6. Други дейности.....	25
7. Примери от практиката.....	26
V. СЕКТОРНИ АНАЛИЗИ.....	30
VI. НЕЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ И ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ	31
1. Образувани производства.....	31
2. Постановени решения.....	32

3. Наложени имуществени санкции и глоби	33
4. Най-чести нарушения	33
5. Примери от практиката.....	33
VII. ЗАСТЪПНИЧЕСТВО ЗА КОНКУРЕНЦИЯТА	41
1. Образувани производства и постановени решения.....	42
2. Примери от практиката.....	43
VIII. ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ И ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ.....	47
1. Закон за обществените поръчки	47
2. Сътрудничество с институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки.....	51
3. Закон за концесиите	51
IX. НАЛОЖЕНИ ГЛОБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ ПО ЗЗК И ЗОП.....	53
X. ДЕЙНОСТ ПО ПРОЦЕСУАЛНОТО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА КОМИСИЯТА ПРЕД ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД	54
XI. ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ	54
1. Участие в Европейската мрежа по конкуренция.....	55
2. Обмен на информация в ЕМК.....	56
3. Производства, образувани по искане за съдействие.....	56
4. Участие в Работна група „Конкуренция“ към Съвета на ЕС	57
5. Координация по въпросите на Европейския съюз	58
6. Участие в европейска Мрежа на първоинстанционните органи по преразглеждане.	58
XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	59
1. Участие в Международната мрежа по конкуренция.....	59
2. Сътрудничество в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие	59
3. Партньорство с Конференцията на ООН за търговия и развитие	60
4. Софийски форум по конкуренция	60
5. Обмен на информация в международни мрежи и организации	61
XIII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	62
1. Управление на човешките ресурси.....	62
2. Финансова дейност.....	64
XIV. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИИТЕ.....	68
XV. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ В ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ЗА 2018 година	70
XVI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	74
XVII. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА НА КОМИСИЯТА.....	76

I. ВЪВЕДЕНИЕ

РОЛЯ И МИСИЯ НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Основната роля на Комисията за защита на конкуренцията (Комисията, КЗК) е да предотвратява прилагането на антконкурентни практики. От своето създаване през 1991 година до настоящия момент националният орган по конкуренция изпълнява своята мисия да гарантира разширяването на ефективната конкуренция и да стимулира развитието на свободната стопанска инициатива на пазарите в страната. Като независим държавен орган, на КЗК са възложени обществено значими функции, свързани с осъществяване на контрол върху пазарните процеси, върху отношенията между пазарните участници и върху поведението на пазара както на малките предприятия, така и на компаниите и икономическите групи, заемащи съществен дял от съответния пазар.

В изпълнение на своята мисия, КЗК съблюдава за стриктното спазване на Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки и Закона за концесии. Чрез отговорния подход при осъществяването на своята дейност Комисията доказва, че има необходимия капацитет и опит да разрешава проблемите при функционирането на пазарната икономика.

Пълноправното членство на България в ЕС допълнително изисква Комисията за защита на конкуренцията да участва активно в прилагането на правилата по конкуренция на Съюза в сътрудничество с Европейската комисия и националните органи по конкуренция на страните членки. Ролята, която изпълнява КЗК като национален орган по конкуренция в държава от Европейския съюз, привлича вниманието на обществото към дейността й, като очакванията към Комисията са да гарантира непротиворечивото прилагане на националните и общностните правила по конкуренция и по този начин ефективно да бъде прекратено и предотвратено нарушаването на тези правила.

През отчетния период Комисията положи усилия да изпълни максимално набелязаните от нея цели, като отчиташе и приоритетите за развитие на икономиката, приети от Народното събрание на Република България и правителството. Постигнатите от Комисията резултати са отразени в настоящия доклад за извършената от нея дейност през 2017г., който се предоставя на Народното събрание в изпълнение на изискванията на чл. 14 от Закона за защита на конкуренцията. В отчета са включени също така и приоритетите за следващия отчетен период, при дефинирането на които са взети предвид общите национални приоритети за икономически растеж. Като нови предизвикателства са отразени процесите по дигитализация и глобализация на пазарите.

ПРАВОМОЩИЯ

Комисията за защита на конкуренцията е независим специализиран държавен орган, чиято основна задача е да гарантира защитата и да създава условия за развитие на конкуренцията и свободната инициатива в стопанската дейност, включително и чрез упражняването на контрол за законосъобразност на разходваните бюджетни средства чрез системата на обществените поръчки и предоставянето на концесии.

Правомощията на Комисията са уредени в Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Закона за концесиите (ЗК).

В изпълнение на правомощията си по ЗЗК, Комисията приема решения, с които установява наличието или липсата на нарушения, представляващи злоупотреба с монополно или господстващо положение, забранени споразумения или съгласувани практики и нелоялна конкуренция. Тя осъществява и контрол върху концентрациите между предприятията, като може да разреши, включително и под условие, или да забрани осъществяването ѝ. Част от правомощията на Комисията са и изготвянето на секторни анализи и осъществяването на застъпничество за конкуренцията, като предлага на компетентните органи на изпълнителната власт и на местното самоуправление да отменят или изменят нормативни актове, издадени в нарушение на правилата на конкуренцията. Проектите на нормативни актове, които предстои да бъдат приети по съответния ред, са обект на анализ за съответствието им със ЗЗК, за което Комисията приема становища.

КЗК е органът, пред който се обжалват относно тяхната законосъобразност и всички актове, действия или бездействия на възложители и концеденти в процедури за възлагане на обществени поръчки или предоставяне на концесии. Съгласно Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите, КЗК може да спре процедура по възлагане на обществена поръчка, съответно по предоставяне на концесия, да разреши предварително изпълнение на решения за избор на изпълнител, при наличието на посочени в законите условия, както и да наложи имуществени санкции и глоби в предвидените от закона случаи.

Комисията за защита на конкуренцията е националният орган на Република България, отговорен за прилагането на Общностното право в областта на конкуренцията.

АКЦЕНТИ В ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПРЕЗ 2017г.

Нарушенията на правото на конкуренцията са едни от най-тежките административни нарушения, поради което засилването на ефективността на работата на КЗК за тяхното разследване и предотвратяване е от особена обществена значимост. Злоупотребата с господстващо положение и картелите са примерите за най-известните антиконкурентни практики. Предвид това приоритетите на КЗК през 2017 г. бяха фокусирани върху **гарантиране на защитата и устойчивото развитие на пазарите, и свободната стопанска инициатива** чрез повишаване на ефективността на противодействие на забранените споразумения и злоупотребите с монополно или господстващо положение.

В тази връзка Комисията отдели значителни ресурси по допълнителното проучване и приемане на крайни актове по производства, образувани още през 2013 г. и 2014 г., в резултат на което тези производства бяха приключени и КЗК наложи общо санкции в размер на приблизително 6,3 млн. лв. Отделно Комисията продължава да отделя специално внимание на тръжните процедури и сигналите за евентуални манипулатии наред с анализа и прилагането на най-добрите практики от правото на Европейския съюз в областта на конкуренцията.

Комисията инвестира съществени усилия в **повишаване на ефективността при контрола върху концентрациите между предприятия** с цел постигане на синхронизация в законодателството и подхода за оценка на нотифицираните сделки, прилаган от Европейската комисия. Едновременно с провеждането на преднотификационни срещи, КЗК работи и върху изготвянето и подобряването на вътрешни процедури на обработване на уведомленията.

В отделен **секторен анализ** бяха проучени механизмите на договаряне и процесите на ценообразуване на **стоките със собствени марки на търговските вериги и на стоките с марки на производител**.

С оглед заложените приоритети, Комисията продължи да извършва наблюдение на публично достъпните факти и обстоятелства имащи отношение към правоприлагането на ЗЗК и едновременно с постоянно ревизиране на вътрешни процедури и документи относими към производствата по антитръст, секторни анализи и концентрации, с цел оптимизиране на своята работа и постигане по-висока степен на ефективност.

През отчетния период бе констатирано, че **установените нарушения в областта на нелоялната конкуренция най-често са свързани с недобросъвестно поведение в противоречие с общата забрана за нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК**, следвани от нарушения, представляващи **имитация** (чл. 35 от ЗЗК) и **заблуждаваща реклама**.

През 2017г. Комисията постанови и **няколко решения по новата забрана на Глава седма „а“ от ЗЗК – „Злоупотреба с по-силна позиция при**

договаряне“, по която тези са надгражда практика. При прилагането на тази забрана Комисията проучва всички релевантни факти и обстоятелства, включително и съображенията на страните по преписката, обосноваващи тяхното поведение.

По отношение на производствата, образувани пред Комисията в резултат от постъпили жалби по Закона за обществените поръчки, бяха откроени **няколко тенденции**. Най-често обжалваният акт на възложител е решението за избор на изпълнител. По критерий вид на процедурата, най-голям е броят на обжалваните решения, издадени от възложители по открыти процедури за възлагане на обществени поръчки и публични състезания. Според предмета на обществената поръчка най-голям е броят на жалбите по поръчки за строително монтажни работи (СМР), доставка на хранителни продукти и осъществяване на охрана.

През 2017 г. Комисията за защита на конкуренцията продължи да разширява своето сътрудничество с институциите, като подписа **Споразумение за сътрудничество в областта на обществените поръчки с Агенцията по обществени поръчки**. Споразумението е насочено към засилване обмена на информация и разширяване на взаимодействието с оглед насърчаване на добrite практики и законосъобразността при възлагане на договори за обществени поръчки.

През отчетния период бе подписано също **Споразумение между КЗК, Сметна палата, Агенция за държавна финансова инспекция, Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, ИА „Одит на средствата от Европейския съюз“** за взаимно сътрудничество при предотвратяване и противодействие на възможен или възникнал конфликт на интереси във връзка с осъществяван предварителен или последващ контрол и проверки по процедури за възлагане на обществени поръчки.

През 2017 г. се създаде Мрежа на първоинстанционните органи в страните членки от Европейския съюз, преразглеждащи процедури по възлагане на обществени поръчки, в която участват активно представители на Комисията.

За да защити свободната инициатива в стопанската дейност и да предотврати ограничаването или нарушаването на конкуренцията, Комисията е оправомощена да извърши оценка за съответствието с разпоредбите на ЗЗК на изрично посочените в разпоредбата на чл. 28 от закона актове. При изпълнение на своите правомощия по **застъпничеството за конкуренцията** Комисията **прие становища и направи предложения** по два важни законопроекта за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и на Закона за храните.

Един от набелязаните приоритети в дейността на Комисията за защита на конкуренцията за 2017 год. беше да продължи да изпълнява своята роля като

надежден партньор в областта на координацията по европейски въпроси и международното сътрудничество, както и да осъществява активно сътрудничество с органите по конкуренцията от региона на Западните Балкани в рамките на Софийския форум по конкуренцията (СФК), учреден по инициатива на КЗК и Конференцията на ООН за търговия и развитие (УНКТАД).

През 2017г. бе проведена десета среща на СФК, посветена на темата „Обмен на информация между конкуренти“. Подбраната тема послужи като основа за активна дискусия, тъй като забранените споразумения, свързани с обмен на информация между конкуренти са често срещани в страните членки на СФК. На срещата бе представено четвъртото проучване от серията сравнителни прегледи на тема „Сравнителен преглед в областта на санкциите и освобождаването от санкции (leniency)“.

През 2017г. важен акцент в дейността на КЗК, свързана с европейските въпроси, бе участието на нейни представители в Работна група „Конкуренция“ (G.12) към Съвета на Европейския съюз. По време на Българското председателство на Съвета през първата половина на 2018г. в групата ще бъде обсъден един от настоящите значими законодателни проекти на Европейския парламент и на Съвета – Директивата ECN+, която предоставя повече правомощия на органите по конкуренция в страните на ЕС.

През 2017 година започна подготвителна работа за организиране на Европейския ден на конкуренцията в гр. София, който ще се състои на 31-ви май 2018г. в рамките на Българското председателство на Съвета на ЕС. Провеждането на тази престижна конференция в рамките на всяко председателство на Съвета на ЕС е традиционен форум за обсъждане на високо ниво на най-актуалните проблеми на правото и правоприлагането по конкуренцията. Като пореден домакин на това събитие, Комисията за защита на конкуренцията ще стане част от тази традиция.

КРАТКА СТАТИСТИКА ЗА ОБРАЗУВАННИТЕ ПРОИЗВОДСТВА ПРЕЗ 2017г.

През 2017 г. Комисията за защита на конкуренцията образува общо 1117 производства, с което се достига максимум спрямо броя на образуваните производства през последните три години. Най-голям брой са образуваните производства по Закона за обществените поръчки (957), следвани от 139 на брой производства, образувани по Закона за защита на конкуренцията. През 2017г. се наблюдава съществено увеличение при производствата, образувани по Закона за концесиите (общо 21) спрямо предходните години.

От общият брой производства, образувани по реда на ЗЗК, 13 са образувани на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 (с решение на Комисията), 120 – по искане или уведомление на заинтересовани лица и държавни органи, 6 – по решения на Върховния административен съд (ВАС), с които се връщат преписки на Комисията за ново разглеждане и произнасяне.

През отчетния период Комисията е постановила общо 1445 акта, т.е. с 302 акта повече спрямо 2016г., от които 847 решения и 598 определения. С постановените от нея актове КЗК е приключила съответните производства по ЗЗК, ЗОП или ЗК, предявила е твърдения за извършени нарушения или е наложила глоби на физически лица за извършени от тях нарушение по ЗЗК или за непредоставяне на информация, а останалите са актовете, с които КЗК се е произнесла по други въпроси от нейната компетентност, като напр. образуване на производство по собствена инициатива или налагане на временни мерки по реда на ЗОП и др.

С приетите през 2017 г. решения Комисията е наложила глоби и имуществени санкции, с общ размер 12 574 586 лв.

Освен посочените акценти в дейността на Комисията през 2017 година и кратките общи данни, дейността на КЗК ще бъде представена по отделно за всяка от нейните области.

II. ЗАБРАНЕНИ СПОРАЗУМЕНИЯ, РЕШЕНИЯ И СЪГЛАСУВАНИ ПРАКТИКИ

1. Образувани производства

През 2017 г. в Комисията са образувани 3 производства¹, които имат за предмет установяване наличието или липсата на нарушение по Глава трета *Забранени споразумения, решения и съгласувани практики* от ЗЗК, като 2 от тях са образувани по решения на Комисията на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК (по собствена инициатива), а останалото – по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК.

2. Правомощия на Комисията по събиране на информация

През 2017 г. КЗК извърши 3 проверки на място по производство, образувано през 2016 г. Проверките на място бяха извършени съгласно процесуалните правила и при упражняване на правомощията, предоставени на

¹ В един от случаите, производството е образувано и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой производства, образувани по Глава четвърта на ЗЗК.

КЗК от Закона за защита на конкуренцията. При извършване на инспекциите Комисията иззее както доказателства на хартиен носител, така и форенсик доказателства чрез използване на форенсик IT-лабораторията си.

3. Постановени решения и определения

През 2017 г. Комисията постанови **13 решения** във връзка с прилагането на чл. 15 от ЗЗК по производства², образувани през 2015г. и 2016 г. Приключването на повече производства по Глава трета от ЗЗК с краен акт доведе до постановяване на 10 решения повече спрямо 2016г.

С постановените решения Комисията на основание:

а) чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 12 във връзка с чл. 77, ал. 1, т. 1 , т. 2 и т. 4 от ЗЗК установява извършено нарушение на чл. 15 от ЗЗК и определя вида и размера на санкцията, в съответствие с предвидените в закона разпоредби, като постановява и прекратяване на нарушенietо – **1 решение**;

б) чл. 60, ал. 1, т. 8 във връзка с чл. 75, ал. 2 от ЗЗК Комисията одобрява предложените за поемане задължения от ответните страни в производството, без да установява наличие на нарушение и постанови, че вече не съществуват основания за продължаване на производството - **7 решения**, като в един от случаите Комисията установи, че едно от ответните дружества не е извършило нарушение по чл. 15 от ЗЗК.

в) на основание чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 74, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, Комисията установява, че не е извършено нарушение по чл. 15 от ЗЗК – **5 решения**³;

През същия период на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисията с **7 определения** предяви твърдения за извършено нарушение на чл. 15 от ЗЗК.

Предявянето на твърдения за извършено нарушение е правен инструмент, който за първи път се въвежда в законодателството с приемането и влизането в сила на новия Закон за защита на конкуренцията (ДВ, бр. 102 от 28.11.2008, в сила от 02.12.2008). Той е изцяло съобразен с най-добрите практики в областта на конкурентното право и съответства на практиката на Европейската комисия. Съгласно него, в производство за установяване на нарушение в областта на антитръста, когато разследващият орган прецени, че има достатъчно данни за извършено нарушение, преди постановяване на решение по същество, е необходимо да приеме и предяви на страните твърдения за извършено нарушение. В тях се посочват установените факти и обстоятелства и се излагат

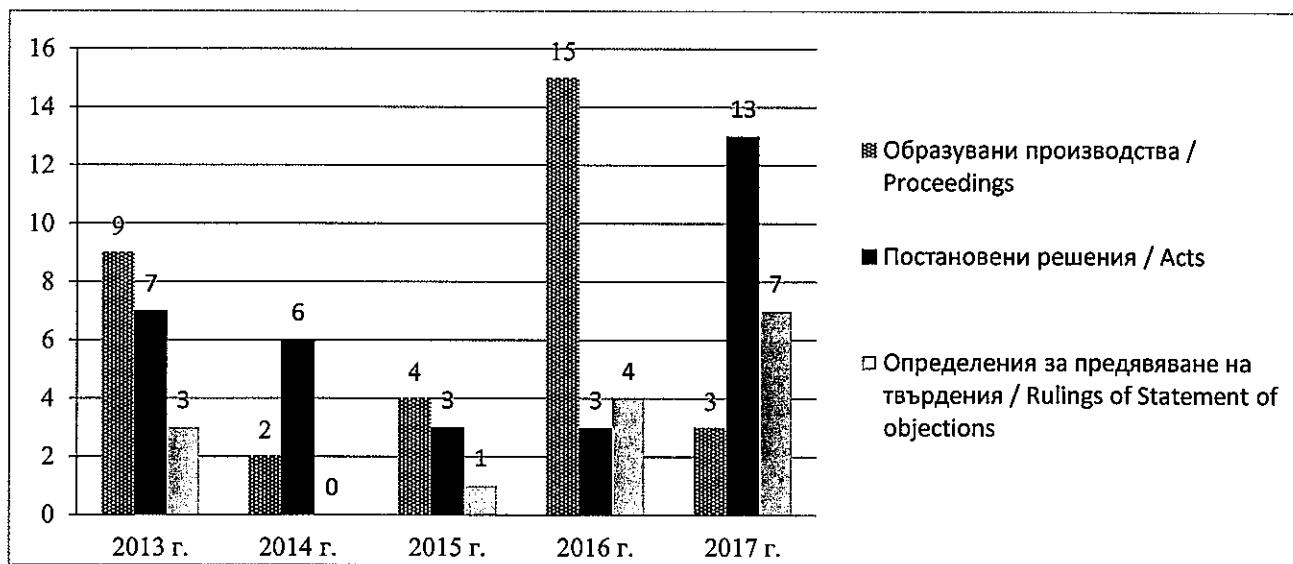
² В два от случаите, решението е и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК.

³ В един от случаите, решението е и по чл. 21 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой решения, постановени по чл. 15 и по чл. 21 от ЗЗК.

икономическите и правни изводи, до които органът е достигнал, даващи основание да се счита, че е извършено нарушение. Това е механизъм, който в още по-голяма степен гарантира правото на защита на страните и осигурява възможност за по-ефективно решаване на възникналите конкурентни проблеми на съответните пазари, тъй като след предявяване на твърденията за нарушение страните в производството имат възможност да представят становища и да изложат своите възражения, както и да представят допълнителни доказателства, които Комисията взема предвид при постановяване на окончателното си решение.

На основание чл. 55, ал. 3 от ЗЗК и т. 18.2 от Правилата за достъп, използване и съхраняване на документи, представляващи производствена, търговска или друга защитена от закон тайна, Комисията прие **4 определения**, с които отхвърли искането на ответните страни в съответното производство за достъп до конкретни поверителните материали. (представяне на материали и срок за възражения).

Производства и актове по Глава трета от ЗЗК за периода 2013-2017



Видно от графиката, през отчетната 2017 г. броят на образуваните производства е намалял в сравнение с предходния период. Две от производствата са образувани по инициатива на КЗК и са с предмет установяване на нарушения по чл. 15 от ЗЗК под формата на тръжни манипулации. Както през 2016 г., така и през 2017 г., Комисията обръща специално внимание на манипулациите при тръжните процедури, който са едни от най-тежките антитръстови нарушения.

През 2017 г., броят на решенията се е увеличил многократно спрямо 2016 г., което се дължи основно на големия брой, образувани производства през

предходни периоди. Въз основа на секторен анализ, приет с Решение на КЗК № 143/25.02.2016 г., през същата година пред Комисията бяха образувани 9 производства за установяване на нарушения по чл. 15 от ЗЗК срещу отделни застрахователни дружества. През 2017 г., със 7 Определения КЗК предяви твърдения за извършено нарушение, изразяващо се в налагането на забранени вертикални споразумения за определяне на цени за препродажба в посредническите договори със застрахователните брокери. В тази връзка, Комисията одобри постъпилите от застрахователите предложения за поемане на задължения, с което се очаква подобряване на ценовата конкуренция между брокерите. Застрахователните дружества следва да приведат в действие предписаните мерки в рамките на определените в решението на КЗК срокове и своевременно да уведомят Комисията за изпълнение на задълженията.

4. Наложени имуществени санкции и глоби

През 2017 г. с 1 решение на основание чл. чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 12 и чл. 77, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 4 от ЗЗК, Комисията установи извършено от страна на ответните дружества нарушение по чл. 15, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗК, изразяващо се в забранено споразумение и/или съгласувана практика, което има за цел предотвратяване, ограничаване и нарушаване на конкуренцията на пазара на търговия на дребно с бързи тест-ленти за установяване наличието на антибиотици в млякото на територията на страната чрез определяне на цени и разпределяне на пазари и/или клиенти. За извършеното нарушение Комисията наложи имуществени санкции в общ размер на 34 612,24 лв.

5. Примери от практиката

С три свои решения Комисията наложи имуществени санкции в общ размер на 8 791 лв. на ответните дружества в две производства по преписки, образувани през 2016 г. и 2017 г., за неоказване на неизпълнение на задължението за съдействие по чл. 46 от ЗЗК.

С две от тези решения, на основание чл. 100, ал. 3, т. 1 и чл. 100, ал. 7, т. 3, във връзка с чл. 100, ал. 8 от ЗЗК и чл. 60 от АПК, Комисията наложи имуществена санкция в общ размер на 8 541 лв. на едно от ответните дружества в производство по преписка за нарушение по чл. 100, ал. 3, т. 1 от ЗЗК. На същото дружество е наложена имуществена санкция в размер 21 лв. за нарушение по чл. 100, ал. 7, т. 3 за всеки ден от осъществяването на противоправното действие до предоставянето на заверени хартиени копия на доказателствата, посочени в Приложение към Протокол за извършена проверка на място по чл. 50 от ЗЗК и постанови предварително изпълнение по отношение предоставянето на заверени хартиени копия на доказателствата, посочени в Приложението към Протокола.

С едно решение, на основание чл. 60, ал. 1, т. 3 и чл. 100, ал. 3, т. 3 от ЗЗК, във връзка с чл. 100, ал. 4 от ЗЗК, Комисията наложи имуществена санкция в размер на 250 лв. на ответното дружество в производството за нарушение на задължението по чл. 47, ал. 4 и ал. 5 от ЗЗК, като определи 7-дневен срок за изпълнение на задължението за съдействие и за представяне на пълна, точна, достоверна и незаблуждаваща информация по преписката.

С Решение № 478/04.05.2017 г. КЗК наложи имуществена санкция в размер на 33 420,70 лв. на „Биоком Трендафилов“ ЕООД и 1 191,54 лв. на „Хrimаком“ ООД, за нарушение на чл. 15, ал. 1 от ЗЗК.

Производството е образувано по искане от „Мултизим“ ЕООД за установяване на евентуално извършени нарушения по чл. 15 от ЗЗК от страна на „Биоком Трендафилов“ ЕООД и „Хrimаком“ ООД във връзка с разпространението на бързи тест-ленти за определяне наличието на антибиотици в млякото.

Предмет на изследване е пазарът на търговия с бързи тест-ленти за установяване наличието на антибиотици в млякото на територията на страната. Бързите тестове се използват в млекопреработвателната промишленост в началото на производствения процес с цел откриване на остатъчни частици в сировото мляко от най-използваните във ветеринарната медицина антибиотици бета-лактами и тетрациклини. Измерването се осъществява посредством тест-ленти и реагент с визуално определяне наличието на остатъчни частици в сировото мляко. След осъществяването на цветна реакция може да се определи резултата.

За разглеждания период на пазара са установени малко на брой участници – около 7 (седем). Данните показват съществуването на убедителен пазарен лидер в лицето на ответното дружество „Биоком Трендафилов“ ЕООД със значителен и постоянен пазарен дял за целия период над 70%. Втори по сила участник на пазара е молителят „Мултизим“ ЕООД, също с постоянно присъствие на пазара до 15%. Другият ответник, „Хrimаком“ ООД е на трета позиция с пазарен дял за периода до 5%. Останалите участници имат незначително присъствие на дефинирания пазар.

В своята същност казусът представи нови моменти, които КЗК не е разглеждала в досегашната си практика. Това е ситуацията, в която търговец продава на свои служители едно от своите дружества, което осъществява конкурентна дейност с други дружества на същия търговец. Същевременно трудовите и служебни отношения между търговеца и служителите се запазват. Установената трудово-служебна обвързаност между ръководните органи на

ответните дружества, който извършват конкурентна дейност, закономерно повдига въпроси относно независимото им пазарно поведение и съществуването на форми на стопанско сътрудничество, които са забранени по силата на чл. 15, ЗЗК.

Проучването установи, че между ответните дружества е налице споразумение и/или съгласувана практика, която обхваща определяне на цени и разпределение на пазари и/или клиенти на пазара на дребно с бързи тест-ленти. Общата стратегия налага първи да се предлага по-скъпия продукт. В случай че клиентът няма интерес към него, на второ място се предлага по-евтиния продукт на цена, която евентуално да доведе до смяна на досегашния доставчик.

Установеното поведение на пазарно взаимодействие между ответните дружества се допълва от наличието на други фактори, доказващи наличие на стопанска свързаност между двете дружества, нетипична за конкурентни предприятия. Това е наличието на трудови правоотношения между управителите на единия ответник „Хrimаком“ ООД и управителя на другия ответник „Биоком Трендафилов“ ЕООД. Наличието на обща пазарна стратегия на пазара на дребно се установява и от договорените ценови условия между ответните дружества на вертикално свързания пазар на едро на тест-ленти, където „Биоком Трендафилов“ ЕООД е доставчик на „Хrimаком“ ООД. Установените белези на анализираното поведение осъществяват фактическият състав на нарушение по чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, изразяващо се в забранено споразумение и/или съгласувана практика, имащо за цел предотвратяване, ограничаване и нарушаване на конкуренцията на пазара на търговия на дребно с бързи тест-ленти за установяване наличието на антибиотици в млякото на територията на страната чрез определяне на цени и разпределение на пазари и/или клиенти по смисъла на чл. 15, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗК. Установеното нарушение е картел по смисъла на § 1, т. 5 от ЗЗК.

Решението се обжалва пред ВАС.

Премахване на вертикални ограничения при ценообразуването на посреднически комисионни възнаграждения

В рамките на секторния анализ на конкурентната среда на застрахователния пазар в Република България, Комисията установи наличието на условия при уреждането на търговските отношения между застрахователните компании и застрахователни посредници, с които се ограничава възможността на застрахователните посредници да правят отбив на крайните си клиенти за сметка на собственото си възнаграждение.

Във връзка с изложеното Комисията, на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК) образува 9 (девет) производства за установяване на евентуално извършено нарушение по чл. 15 от ЗЗК от страна на застрахователни дружества.

В производствата с ответни страни „Застрахователно дружество ЕИГ Реч“ АД и „ОББ-МетЛайф Животозастрахователно Дружество“ АД бе установлено, че застрахователните дружества не са извършили нарушение по чл. 15 от ЗЗК. В останалите производства, Комисията идентифицира клаузи, в договорите за посредничество, с които се създава задължение за застрахователните посредници да не се отклоняват от определеното с договора комисионно възнаграждение респективно от предоставяне на отстъпка на потребителите на застрахователни услуги за сметка на собственото комисионно възнаграждение, с което да предлагат по - атрактивни цени. Във всеки конкретен случай брокерът е обвързан в действията си от задължителните за него указания на Застрахователя, включително по отношение на комисионното си възнаграждение. Тези условия по договорите са от естество да доведат до ограничаване и нарушаване на свободната стопанска политика и независимото пазарно поведение на застрахователните брокери, които са съконтрагенти на застрахователите – ответници в производствата пред КЗК. Тези изводи се потвърждават и от фактическите отношения, които са установени между застрахователите и брокерите.

КЗК констатира, че в отношенията застрахователно дружество - застрахователни посредници е наложено спазването на траен механизъм, който се явява ограничение за възможността на застрахователния брокер свободно да определя търговското си поведение като независимо предприятие, както и създава предпоставки за нарушаване на ефективната ценова конкуренция между застрахователните брокери. В тази връзка Комисията стига до извода, че между застрахователното дружество и застрахователните брокери, с които има подписани договори за застрахователно посредничество, е налице споразумение по смисъла на чл. 15, ал. 1 от ЗЗК, с което се ограничава посредника да намали ефективната цена, която клиентът плаща, за своя сметка.

За да бъде осигурена ефективната конкуренция на даден пазар се приема, че е недопустимо ограничаване на посредниците по отношение на цените, на които продават. Възможността посредниците да правят отбив от цената на застраховката за сметка на собствената си комисиона е съществен елемент от конкуренцията между тях и пряко засяга способността им да водят самостоятелна търговска политика. Формалната или фактическа забрана, или споразумение със застрахователите, което ограничава ценовата политика на

посредниците, може да доведе до поддържане на цените на препродажба на застрахователните продукти.

По отделните производства Комисията с Определения на основание чл.74, ал. 3 от ЗЗК предяви на ЗАД „Булстрад Виена Иншуърънс Груп“ АД, ЗАД „Алианц България“АД, ЗАД „Енергия“АД, ЗК „Надежда“ АД, ЗЕАД „ДаллБогг: Живот и Здраве“ ЕАД, ЗАД „Алианц България Живот“ АД, ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншуърънс Груп“ АД твърдения за извършено нарушение по чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗЗК.

Ответните страни представиха своите писмени възражения по предявените твърдения за извършено нарушение, поискаха изслушване от Комисията и предложиха да поемат задължения по реда на чл. 75 от ЗЗК. Предложението за поемане на задължения са свързани с конкретни действия на застрахователните дружества, с които да се премахне твърдянето от КЗК ограничаване на ценовата политика на брокерите.

Посредством инструментът, уреден в чл. 75 от ЗЗК - предложения за поемане на задължения, Комисията, при наличието на определени условия, има възможност да отстрани възникналите конкурентни проблеми по изключително бърз и ефективен начин, постигайки целите на закона и в интерес на потребителите. Комисията извърши оценка на предложените ангажименти и установи, че на първо място предложените мерки са относими, тъй като са пряко свързани с предмета на производствата и отговарят на същността на предявените твърдения за извършено нарушение. Ангажиментите предлагат подходящ начин за ефективно преодоляване на констатирания антikonкурентен проблем и съответно за възстановяване на конкуренцията на пазара. Предлагат се конкретни изменения на документи на дружествата, приложими в търговските им отношения с брокери, които изрично гарантират свободата на всеки един брокер да се възползва от възнаграждението си като прави отстъпки от крайната цена на премията. Не на последно място начинът, по който са формулирани предложението, дава пряка и обективна възможност на Комисията да контролира тяхното прилагане и спазване, включително по отношение на пълното, точното и своевременното им изпълнение.

В заключение Комисията прецени, че поемането на задълженията би довело до бързо и ефективно преустановяване на противоправното поведение на ответните предприятия; от естество е да доведе до създаване на условия за възстановяване на конкуренцията на съответния пазар; изпълнението на предложените задължения не зависи от приемането на актове от компетентността на други органи на централната или на местната власт, и

прекратяването на производствата пред КЗК по този ред ще има по-ефективен възпиращ ефект спрямо предприятията.

Предвид гореизложеното, КЗК постанови по отделните производства решения, с които одобри предложените от застрахователните дружества задължения на основание чл. 75, ал. 2 от ЗЗК.

III. ЗЛОУПОТРЕБА С МОНОПОЛНО И ГОСПОДСТВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ

1. Образувани производства

През 2017 г. в Комисията са образувани общо 8 производства⁴, с предмет установяване наличието или липсата на извършени нарушения по Глава четвърта „Злоупотреба с monopolно или господстващо положение“ от ЗЗК, образувани по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК.

2. Постановени решения и определения

През 2017 г. Комисията постанови общо 12 решения⁵ във връзка с прилагането на чл. 21 от ЗЗК и/или чл. 102 от ДФЕС. Броят на постановените през 2016 г. решения е разпределен, както следва: 3 – по производства, образувани през 2013 г.; 1 – по производство, образувано през 2014 г., 1 – по производство, образувано през 2015 г.⁶ и 7 – по производства, образувани през 2016⁷ г., а с 6 определения са предявени твърдения за извършено нарушение на чл. 21 от ЗЗК.

С постановените решения Комисията на основание:

а) чл. 60, ал. 1, т. 2 и т. 3 във връзка с чл. 77, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗК установява извършено нарушение на чл. 21 от ЗЗК за част от ответните дружества и определя вида и размера на санкцията, в съответствие с предвидените в закона разпоредби – 2 решения. В същите решения, на основание чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 74, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, за останалата част от ответните дружества Комисията установява, че не е извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК.

⁴ В един от случаите, производството е образувано и по чл. 15 от ЗЗК, поради което в настоящия отчет същото е включено и в общия брой производства, образувани по Глава трета на ЗЗК.

⁵ В два от случаите Комисията се е произнесла и по чл. 15 от ЗЗК, поради което решенията са отчетени и в съответния раздел на отчета, касаещ тази разпоредба на закона.

⁶ В този случай КЗК се е произнесла и по чл. 15 от ЗЗК, поради което решението е отчетено и в раздела, касаещ тази разпоредба на закона.

⁷ В един от случаите Комисията се е произнесла и по чл. 15 от ЗЗК, поради което решението е отчетено и в раздела на този отчет, касаещ чл. 15 от ЗЗК.

б) чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 12 във връзка с чл. 77, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 4 от ЗЗК установява извършено нарушение на чл. 21 от ЗЗК и определя вида и размера на санкцията, в съответствие с предвидените в закона разпоредби, като постановява и прекратяване на нарушението - **2 решения**;

в) чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 77, ал. 1, т. 3 от ЗЗК – установява, че не е извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК – **2 решения**;

г) на основание чл. 60, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 74, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, Комисията установява, че не е извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК и/или по чл. 102 ДФЕС – **6 решения**.

През 2017 г. Комисията на основание чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗЗК с **6 определения** предяви твърдения за извършено нарушение на чл. 21 от ЗЗК.

В случаите, в които Комисията е предявила твърдение за извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК, страните в производствата са се възползвали от правото си по чл. 76 от ЗЗК да бъдат изслушани в открито заседание на КЗК.

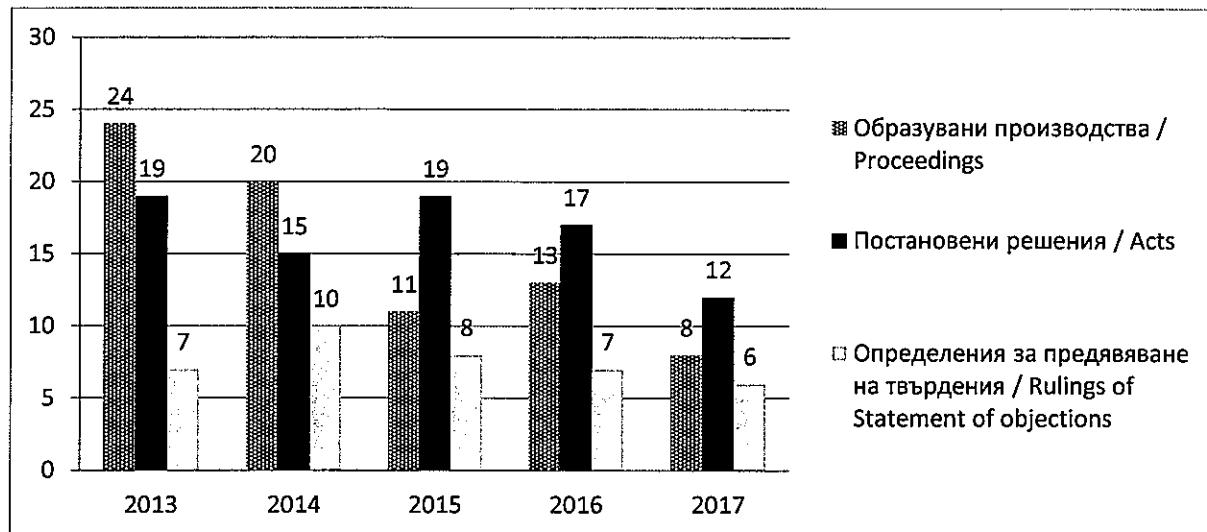
С **1 определение**, на основание чл. 63 от ЗЗК във връзка с чл. 55, ал. 3 от ЗЗК и т. 18.2 от Правилата за достъп, Комисията отхвърли искането на ответната страна в съответното производство за достъп до конкретни поверителните материали.

За отчетния период, във връзка с определенията, с които Комисията е предявила твърдение за извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК, на основание чл. 63 от ЗЗК във връзка с чл. 8, т. 11 от ЗЗК, с **2 определения** Комисията е оставила без разглеждане исканията на ответните дружества в производствата по съответната преписка за тълкуване на определенията за предявяване на твърдения за извършено нарушение по чл. 21 от ЗЗК.

Както бе посочено в Раздел II, т.3, предявяването на твърдения за извършено нарушение е правен инструмент, който за първи път се ввежда в законодателството с приемането и влизането в сила на новия Закон за защита на конкуренцията (ДВ, бр. 102 от 28 ноември 2008 г. и е в сила от 02 декември 2008 г.). Той е изцяло съобразен с най-добрите практики в областта на конкурентното право и съответства на практиката на Европейската комисия. Съгласно него, в производство за установяване на нарушение в областта на антитръста, когато разследващият орган прецени, че има достатъчно данни за извършено нарушение, преди постановяване на решение по същество, е необходимо да приеме и предяви на страните твърдения за извършено нарушение. По този начин се гарантира в още по-голяма степен правото на защита на страните и се осигурява възможност за по-ефективно решаване на възникналите конкурентни проблеми на съответните пазари, тъй като след предявяване на твърденията за нарушение страните в производството имат възможност да представят становища и да изложат своите

възражения, както и да представят допълнителни доказателства, които Комисията взема предвид при постановяване на окончателното си решение.

Производства и актове по Глава четвърта от ЗЗК 2013-2017 г.



През 2017 г. броят на образуваните производства и на постановените решения е намалял в сравнение с броя им от предходната година. Комисията следва възприетия вече подход, преди образуването на производства, в рамките на предварителния контрол да бъдат събрани максимален обем данни, чийто анализ да предостави основание за образуване на производства по Глава четвърта от ЗЗК.

Броят на определенията, с които Комисията предявява твърдения за извършено нарушение запазва тенденцията от предходната година. При предявяване на твърдения за извършено нарушение страните в производството, съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗЗК, в определен от Комисията срок, имат право да представят писмените си възражения по предявените твърдения, както и всички доказателства, с които разполагат в своя подкрепа. По този начин се повишава ефективността на защитата на конкурентната среда от действия или поведения на предприятия с господстващо положение на съответните пазари.

3. Наложени имуществени санкции и глоби

През 2017 г. с 4 решения бяха наложени имуществени санкции за извършени нарушения по чл. 21 от ЗЗК в общ размер на 6 282 641 лв. С две от тях, на основание чл. 60, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗК във вр. с чл. 77, ал. 1, т. 1 и т. 2, Комисията установи извършени нарушения по Глава четвърта от ЗЗК и санкциите бяха в размер на 5 992 745 лв. С останалите две решения, на основание чл. 60, ал. 1, т. 2, т. 3 и т. 12 от ЗЗК във вр. с чл. 77, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 4 от ЗЗК Комисията,

наложи санкции на ответните дружества в общ размер на 289 896 лв. и постанови прекратяване на нарушенietо.

4. Примери от практиката

С решения № 1475/14.12.2017 г. и № 1476/14.12.2017 г., Комисията за защита на конкуренцията установи, че възползвайки се от своето господстващо положение на пазарите на разпределение и снабдяване с електрическа енергия за стопански потребители на СрН и НН, предприятията от икономическите групи на ЧЕЗ и ЕВН прилагат обща стратегия и практики, с които дискриминират търговците на електрическа енергия по свободно договорени цени извън техните групи.

Поводът за образуване на производството е самосезиране на КЗК въз основа на получени сигнали и публикации в медиите относно поведението на предприятията от икономическите групи ЧЕЗ и ЕВН на електроенергийния пазар в процеса на либерализацията му.

Проучването по преписката стартира през март 2013 година с извършване на широкомащабни проверки на място в офисите на ответните дружества, сдружение „Асоциация на търговците на електроенергия в България“ и сдружение „Институт за енергиен мениджмънт“.

С Определения № 724/29.06.2017 и № 726/29.06.2017г. КЗК е предявила на електроразпределителните и снабдителните дружества от групите ЧЕЗ и ЕВН твърдения за извършени нарушения по чл. 21 от ЗЗК. На база на събраните по преписката доказателства и извършения анализ, Комисията е установила, че едностренното поведение на цитираните дружества е свързано с практики по възпрепятстване на процеса на първоначална смяна на крайния снабдител с доставчик по свободно договорени цени посредством забава при издаването на удостоверение за достъп до електроразпределителната мрежа; забава при привеждане измервателните уреди в съответствие с нормативните изисквания; неоснователно изискване заплащането на измервателните устройства от клиента; забава при подписване на договорите за достъп и пренос на ел.енергия; изискване за банкова гаранция по договорите за достъп и пренос; отказ за изготвяне на стандартизиранi товарови профили, отказ за подписване на рамкови договори с независимите търговци.

В резултат на задълбочено проучване, КЗК е установила, че достъпът до информацията, съществена за преминаване от доставка по регулирани цени към доставка по свободно договорени цени, дава конкурентно предимство на търговеца с ел.енергия по свободно договорени цени, който е част от групите на ЧЕЗ и ЕВН, и на практика лишава неговите преки конкуренти – независимите

лицензиирани търговци, от възможност за равен старт. Двете икономически групи се възползват от позицията на своите дружества – разпределител и снабдител на съответните пазари за изготвянето на стратегия, с която възможно най-голям брой клиенти да бъдат запазени или привлечени към собствените търговци с ел.енергия по свободно договорени цени.

Нарушенията, които са извършени в периода 2010 – 2015 година, са квалифицирани от КЗК като не особено тежки по смисъла на т. 9.4. от Методиката за определяне на санкциите по ЗЗК, предвид ограничения географски обхват, в който установеното поведение може да окаже въздействие.

Предвид тежестта и продължителността на нарушенията и вземайки предвид някои смекчаващи вината обстоятелства, Комисията за защита на конкуренцията е наложила санкции в общ размер на близо 6 млн. лв. на разпределителните и снабдителните предприятия от икономическите групи ЕВН и ЧЕЗ (“ЕВН България Електроснабдяване” и “Електроразпределение Юг” са глобени съответно с 1.9 млн. лв. и 1.8 млн. лв., а “ЧЕЗ Електро България” и “ЧЕЗ Разпределение България” - с 1.13 млн. лв. и 1.05 млн. лв.).

С Решение № 1510 от 21.12.2017г. Комисията за защита на конкуренцията установи, че „ЧЕЗ Разпределение България“ АД е извършило нарушение по чл. 21, т. 1 от Закона за защита на конкуренцията, изразяващо се в злоупотреба с господстващо положение на пазара на разпределение на електрическа енергия, включващ дейността по присъединяване на производители на електрическа енергия от възстановяеми енергийни източници, което може да предотврати, ограничи или наруши конкуренцията и да засегне интересите на потребителите.

Комисията установи, че „ЧЕЗ Разпределение България“ АД налага нелоялни търговски условия на своите клиенти, производители на електроенергия от ВЕИ, с цел постигане на необосновани финансови ползи във връзка с присъединяването към електроразпределителната мрежа.

По отношение на молителя „Нови енергии“ ООД в рамките на процедурата по сключване на предварителен договор, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД многократно е отлагало и неоснователно обосновавало, че забавянето за сключването се дължи на необходимостта от сключване на предварителен договор за присъединяване на подстанция „Елисейна“ към преносната мрежа. Видно от установените факти, чрез поведението си ответникът цели прехвърляне върху производителя на задълженията, вменени му по силата на сключения с ЕСО предварителен договор за присъединяване на подстанция „Елисейна“ към преносната мрежа. Многократното отлагане на сключването на предварителен договор с молителя и предоставянето му на подписан такъв едва след сключване на договор с преносното предприятие, са

показателни за намерението на ответника, окончателните условия по договора за присъединяване на обекта на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД към преносната мрежа да бъдат изцяло инкорпорирани в договора с производителя и по този начин - прехвърлени в тежест на последния. Налаганите от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД условия са необосновани, тъй като част от тях са нормативно задължение на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, а друга част са свързани с присъединяването на подстанция „Елисейна“, собственост на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, към преносната мрежа.

Сходна стратегия за извлечане на необосновани финансови изгоди чрез възползване от пазарната си позиция „ЧЕЗ Разпределение България“ АД е прилагало и спрямо производител на електроенергия от ВЕИ в друга част от лицензионната си територия. Комисията установи идентичен модел на поведение и налагане на подобни по естеството им нелоялни търговски условия и по отношение на молителя ЕТ „Виваро Комерс Росен Крумов“.

Спрямо молителя ЕТ „Виваро Комерс Росен Крумов“, „ЧЕЗ Разпределение България“ АД прилага идентична практика, като тази, установена във връзка с присъединяването на МВЕЦ към подстанция „Елисейна“. По отношение на производителя е прилаган вече установеният модел на поведение – многократно отлагане на сключването на предварителен договор с цел инкорпориране в клаузите му на всички задължения, вменени на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД по договор за присъединяване на негов обект към преносната мрежа.

От извършения анализ КЗК установи, че в разглеждания период ответникът „ЧЕЗ Разпределение България“ АД прилага спрямо производители на електроенергия от възбновяими енергийни източници, подали искания за присъединяване на обекти към електроразпределителната мрежа, две групи сходни нелоялни търговски условия, които могат да бъдат обобщени по следния начин:

1) налагане на разходи, които съгласно приложимата нормативна уредба „ЧЕЗ Разпределение България“ АД следва да поеме във връзка с присъединяването на производител на електроенергия от ВЕИ към разпределителната мрежа;

2) налагане на разходи, които следва да бъдат поети от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с присъединяването на негов собствен обект към преносната мрежа.

КЗК установи, че по отношение на посочените производители ответникът възприема идентичен модел на поведение и стратегия за извлечане на финансова полза чрез налагане на сходни или идентични по характер и съдържание необосновани условия, възползвайки се от господстващото си положение на

съответния пазар. В резултат от налаганите нелоялни условия и към момента на постановяване на решение от КЗК, засегнатите производители не са сключили предварителни договори за присъединяване на обектите им към разпределителната мрежа, което възпрепятства дейността им по производство и продажба на електрическа енергия от ВЕИ.

С Решението си КЗК наложи на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД имуществена санкция в размер на 288 000 лв. и постанови прекратяване на установеното нарушение.

IV. КОНТРОЛ ВЪРХУ КОНЦЕНТРАЦИИТЕ МЕЖДУ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Образувани производства

През 2017 г. в Комисията са образувани общо 39⁸ производства, на основание чл. 38, ал. 1, т. 6 – по постъпили уведомления за разрешаване на концентрация между предприятия по чл. 22, ал. 1 от ЗЗК.

2. Постановени решения и определения

През 2017 г. Комисията постанови общо 47 решения по Глава пета от ЗЗК, 8⁹ от които по образувани в края на 2016 г. производства. От тях:

- на основание чл. 60, ал. 1, т. 14, във връзка с чл. 82, ал. 3, т. 2 от ЗЗК, Комисията разрешава концентрацията между предприятия - 33 решения;

- на основание чл. 60, ал. 1, т. 13, във връзка с чл. 82, ал. 3, т. 1, предл. първо от ЗЗК, Комисията постановява, че сделката не представлява концентрация – 7 решения;

- на основание чл. 60, ал. 1, т. 13, във връзка с чл. 82, ал. 3, т. 1, предл. второ от ЗЗК, Комисията постановява, че сделката не попада в обхвата на задължението за предварително уведомяване – 6 решения;

- на основание чл. 60, ал. 1, т. 1, във връзка с чл. 82, ал. 3, т. 4 от ЗЗК, Комисията започва задълбочено проучване по реда на чл. 83 ЗЗК - 1 решение.

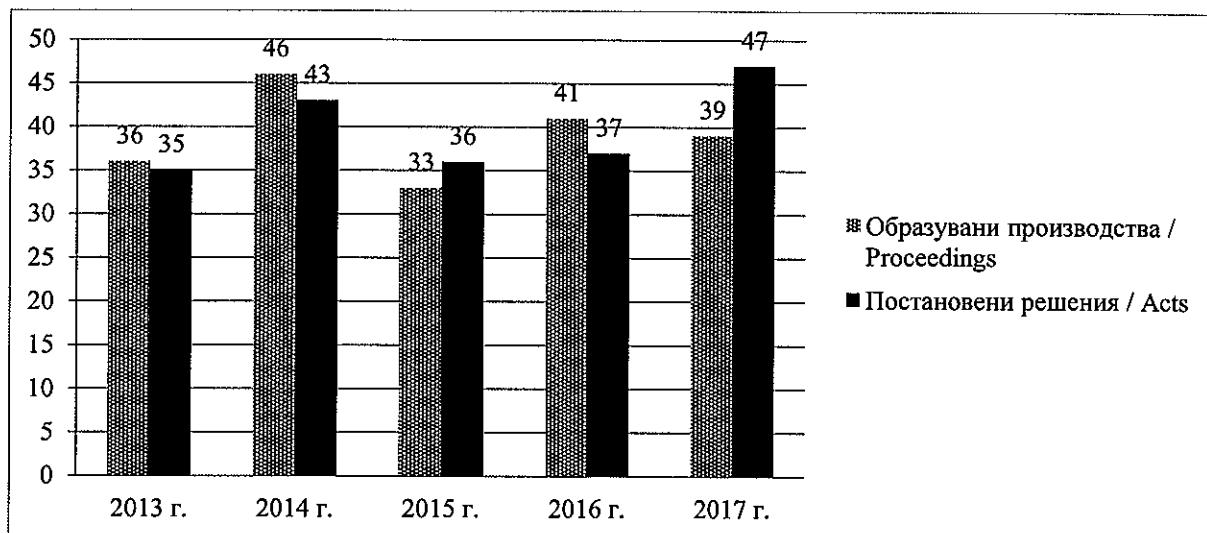
През отчетния период нотифицираните сделки са разрешени от КЗК в рамките на извършване на ускорено проучване по реда на чл. 80 и следващи от ЗЗК, като само по една от тях КЗК постанови решение за започване на задълбочено проучване на основание чл. 83, ал. 1 от ЗЗК.

⁸ По едно от производствата (КЗК-1104), образувано на 28.12.2017 г., КЗК ще се произнесе през 2018 г. в сроковете по чл. 81 от ЗЗК.

⁹ Р. № 23/2017 по КЗК-889/2016 г.; Р. № 61/2017 г. по КЗК-891/2016 г.; Р. № 62/2017 г. по КЗК-923/2016 г.; Р. № 104/2017 г. по КЗК-952/2016 г.; Р. 115/2017 г. по КЗК-953/2016 г.; Р. 116/2017 г. по КЗК-962/2016 г.; Р. № 117/2017 г. по КЗК-963/2016 г. и Р. № 209/2017 г., постановено по КЗК-758/2016 г. след извършване на задълбочено проучване по реда на чл. 83 от ЗЗК.

През 2017 г. Комисията не е наложила мерки по чл. 86, ал. 1, пряко свързани с изпълнението на концентрация между предприятията, необходими за запазване на ефективната конкуренция. За отчетния период няма образувани производства на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, във връзка с чл. 78, ал. 3 от ЗЗК и съответно не са били наложени и мерки за възстановяване на ефективната конкуренция съгласно чл. 90 от ЗЗК.

Производства и решения по Глава пета от ЗЗК 2013 -2017



Видно от графиката, през 2017 г. броят на образуваните производства в областта на концентрациите бележи несъществен спад спрямо 2016 г., но като цяло се запазва открояващата се тенденция за постепенно нарастване след 2015 г. Броят на постановените през отчетната година решения съществено нараства спрямо този през 2016 г., което се дължи на образуваните в края на предходната година производства (общо 7), по които КЗК се произнесе в началото 2017 г.

3. Наложени имуществени санкции

За отчетната 2017 г. КЗК не е наложила имуществени санкции по чл. 100 от ЗЗК или глоби по чл. 102 от ЗЗК за извършени нарушения по Глава пета от ЗЗК.

4. Икономически сектори, в които са осъществени концентрации на националния пазар през 2017 г.¹⁰

Комисията е оценила и постановила решения за разрешаване на концентрации между предприятия в следните икономически сектори: банков и

¹⁰ Включва само постановените решения за разрешаване на концентрация (общо 33).

финансов сектори (8 решения); недвижими имоти - отдаване на търговски/офис площи (3 решения); проучвания, инженерни и строителни услуги в нефтения и газов сектор, минния сектор и енергетиката (3 решения); фасилити мениджмънт услуги (2 решения); охранителни услуги (2 решения); енергетика, вкл. и производство и ремонт на енергийни мощности (2 решения); производство и дистрибуция на МПС (2 решения); производство и бутилиране на минерална вода, безалкохолни напитки и сокове (2 решения); хотелиерство/ресторантърство (2 решения); по една концентрация: - фармация; първична и вторична реализация на фабрично-произведени цигари; производство и търговия с минерални торове; селско стопанство; производство и търговия с препарати за растителна защита; производство и търговия на спиртни напитки и вино; производство и търговия с перилни и почистващи препарати.

5. Прилагане на Регламент на Съвета № 139/2004 г.

КЗК е компетентна да осъществява контрол върху концентрациите с национално измерение, а тези които достигат праговете по чл.1 от Регламент № 139/2004 г. на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (Регламент за сливанията) попадат под изключителната юрисдикция на ЕК. В същото време Регламентът предоставя възможност за изменение на оригиналната юрисдикция с оглед концентрацията да бъде оценена от най-подходящия орган по конкуренция (ЕК или национален орган по конкуренция). Правните изисквания и сроковете за пренасочване на концентрациите от или към ЕК са разписани подробно в Известие на ЕК относно препращане на преписки за концентрации (Известието).

В тази връзка и съгласно Регламента за сливанията, ЕК предоставя на държавите-членки, копие от постъпилите при нея уведомления за концентрации и мотивирани искания на участниците по съответната сделка.

За изтеклата 2017 г. КЗК извърши анализ на информацията, съдържаща се в общо 377 уведомления и мотивирани искания за концентрации между предприятия изпратени от ЕК, чийто срокове за преценка за прилагане на процедурата по препращане от/към ЕК съгласно Регламента за сливания и Известието изтичат към 31.12.2017 г.

КЗК не е упражнила правомощията си за отправяне на искане за препращане на случай по концентрации от и/или до ЕК, тъй като не са били изпълнени кумулативните правни изисквания по чл. 4 (4), чл. 4 (5), чл. 9, ал. 2 или чл. 22 от Регламента за сливанията .

6. Други дейности

6.1. Мониторинг на публикации в медиите и други източници на информация

През 2017 г. КЗК продължи да осъществява мониторинг на публикации в медиите и други източници на информация, с оглед преценка за изпращане на писма с искане на информация за установяване доколко са налице основания за образуване на производство за евентуално извършено нарушение по ЗЗК – неизпълнение на задължение за предварително уведомяване на КЗК. За отчетния период КЗК прецени, че не са налице основания за образуване на производства по реда на чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, във връзка с чл. 78, ал. 3 от ЗЗК, както по повод медийни публикации, така и по постъпили молби/сигнали от трети заинтересовани лица.

За разглеждания период, на основание чл. 38, ал. 2 от ЗЗК, с разпореждане № Ротк ЗЗК-1-21.02.2017 г. председателят на КЗК отказа да образува производство по постъпило искане от „Луврие Инвестмънтс Къмпани 33 С.А.“ („Louvrerie Investments Company 33 S.A.“), Люксембург. Мотивите за отказ са, че решението (Решение № 989/2015 г.), чиято отмяна се иска не е влязло в сила, тъй като е предмет на обжалване пред Върховния административен съд и „Луврие Инвестмънтс Къмпани 33 С.А.“ няма правен интерес по смисъла на чл. 38, ал. 1, т. 3 от ЗЗК да иска неговата отмяна, тъй като дружеството е жалбоподател по това решение. Разпореждането за отказ е обжалвано пред Върховния административен съд (ВАС). С Определение № 3837 от 29.03.2017 г. ВАС оставя в сила издаденото от председателя на КЗК разпореждане за отказ от образуване на производство.

6.2. Провеждане на консултации

За отчетния период в дирекция „Антитръст и концентрации“ се наблюдава увеличение на постъпилите искания за преднотификационни срещи по концентрации. В резултат на това отдел „Концентрации“ проведе редица предварителни консултации по молба на участници в предстоящи концентрации, с оглед подготовката на уведомления в съответствие с изискванията на чл. 79, ал. 1 ЗЗК и издадените с Решение от 20.01.2009 г. на КЗК указания за попълване на уведомлението.

Комисията стимулира провеждането на срещи с представителите на дружествата, които имат намерение да осъществят концентрация с оглед още на етап преди образуване на производството да се откроят основните аспекти и цели на сделката и пазарите, върху които концентрацията ще окаже въздействие. Това от своя страна способства за последващо изготвяне на уведомление,

съдържащо цялата необходима информация за образуване на производство и за започване на оценката по същество. Пълният обем данни допринася за осъществяването на целта на КЗК за произнасяне с решение съобразно законовите срокове и с оглед да не бъдат възпрепятствани участниците в операцията да финализират своите бизнес намерения.

7. Примери от практиката

След извършване на задълбочено проучване по реда на чл. 83, ал.1 от ЗЗК, Комисията с **Решение № 209/23.02.17** г. разреши „ВИП Секюрити“ ЕООД да придобие контрол върху „Г4С Секюрити Сълущънс“ ЕООД и постанови незабавно изпълнение на решението.

Мотивите на КЗК за нейното безусловно разрешаване са резултатите от анализа на търсенето и предлагането на охранителни услуги, които определят и характеристиките на този сектор. Комисията установи, че търсенето на клиентите е водещо за определянето на пазарните отношения в охранителния сектор и доколкото договорите за ползването на услугите могат да бъдат едностранно прекратени от страна на възложителя или са склучени за кратък период от време, то мобилността на клиентите не среща пречки, в резултат на което клиентското търсене не е постоянна величина. Налице е и предлагане, което дава възможност на клиентите да разполагат с достатъчен избор на охранителни фирми. Загубата на значим ползвател на охранителна услуга в светлината на пазарната ситуация може да доведе до понижение на пазарния дял на всяко охранително дружество, поради което конкуренцията между отделните участници е изострена. Поради това е трудно някой от доставчиците на охранителни услуги да запази за продължителен период от време своя пазарен дял и съществуват обективни пречки за установяване на господстващо положение на разглежданите пазари.

Крайният извод, който прави КЗК е, че никоя охранителна компания не притежава независимост от своите клиенти и всеки един участник на пазара, който разполага с необходимия персонал и техника, може да бъде потенциален изпълнител на охранителни услуги, а преминаването от един към друг доставчик не е препятствано.

Решението е обжалвано пред ВАС.

След извършване на задълбочено проучване по реда на чл. 83, ал.1 от ЗЗК, Комисията с **Решение № 1207/24.10.17** г. разреши „Софарма Трейдинг“ ЕАД да придобие самостоятелен контрол върху 19 търговски обекта, които формират веригата аптеки „Фармактор“ и постанови незабавно изпълнение на решението.

В хода на ускореното проучване КЗК установи, че е налице хоризонтално припокриване между дейностите на участниците в концентрацията на пазара на търговия на дребно с лекарствени продукти. Също така сделката води и до вертикални ефекти, доколкото групата „Софарма“ участва на пазарите на производство и търговия на едро с лекарствени продукти, които са вертикално свързани с пазара на търговия на дребно с лекарствени продукти в страната. Предвид получените становища от анкетирани трети заинтересовани лица, изразяващи опасения, че в резултат на сделката ще бъде възпрепятствана конкуренцията на засегнатите съответни пазари и твърдението, че „Софарма Трейдинг“ АД работи основно с вериги аптеки на „Ес Си Ес Франчайз“ АД и е вертикално интегрирано и с тях, КЗК счете за необходимо да започне задълбочено проучване. Целта на това проучване е да се оцени доколко съществува възможност участието на групата „Софарма“ на трите вертикално свързани пазари да създаде конкурентни предимства след осъществяване на сделката пред останалите участници на всеки един от тези пазари и дали е налице твърдяната обвързаност с веригата аптеки на „Ес Си Ес Франчайз“ АД с групата, към която принадлежи уведомителя.

Събраниите в рамките да задълбоченото проучване данни за пазара на производство на лекарствени продукти показват, че същият е силно раздробен и се характеризира с множество участници. Доколкото част от произвежданите от групата „Софарма“ лекарствени продукти са включени в ПЛС и подлежат на реимбуrsиране (пълно или частично) от страна на НЗОК, в хода на задълбоченото проучване КЗК изиска информация за стойността на изплатените от НЗОК средства за ЛП, произведени от групата „Софарма“ и за техните взаимозаменяеми ЛП, произведени от други дружества. Анализът установи, че в осем подгрупи ЛП пазарният дял на Софарма е висок, което пазарно предимство не се прехвърля по вертикалата към други дружества от групата предвид съществуващия механизъм на тяхното разпространение. По-голямата част от произведените от групата Софарма лекарства се реализират не чрез „Софарма Трейдинг“ АД (като преддистрибутор и дистрибутор), а чрез търговци на едро извън групата. В тази връзка и доколкото делът на „Софарма“ на националния пазар на производство на ЛП е незначителен ([0-5]%), а „Софарма Трейдинг“ АД няма водеща роля на пазара на търговия на едро с ЛП, то евентуалното ограничаване на доставките на произведените от групата лекарства единствено чрез своя дистрибутор, би било икономически нецелесъобразно, тъй като евентуално би я лишило от значителна част от нейните приходи. След осъществяване на концентрацията новосформираната верига аптеки ще оперира общо 35 аптеки в страната и пазарният дял на обединената група на пазара на търговия на дребно с лекарствени продукти, предназначени за хуманната медицина ще бъде незначителен както на национално, така и на регионално

ниво, в градовете където оперират и двете вериги аптеки. КЗК изследва и възможността вертикалната структура на групата „Софарма“ да дава ценово предимство на веригите аптеки Sopharmacy и Фармастор пред другите търговци на дребно. Анализът показва, че ценообразуването се извършва по същия начин и въз основа на еднакви критерии както по отношение на концентриращите се вериги аптеки, така и за останалите аптеки. КЗК не установи предоставяне и на друг вид предимства, изразявачи се в дистрибуцията на произвежданите от Софарма лекарствени продукти да бъде насочвана основно към аптечната мрежа на групата, нито в приоритетно снабдяване с ЛП, които са ограничени за пазара, което би могло да даде преимущество на търговците на дребно на групата Софарма пред другите търговци на дребно. На база представените в Комисията данни, както и на тези от Търговския регистър, КЗК заключи, че между дружествата от групата „Софарма“ и „Ес Си Ес Франчайз“ АД не е налице такава икономическа зависимост, която би могла при определени обстоятелства да доведе до контрол на фактическа основа. Също така верига аптеки Ес Си Ес като клиент на групата Софарма не ползва ценово или друго предимство пред останалите търговци на дребно.

Решението е обжалвано пред ВАС.

С Решение № 385/11.04.2017 г. КЗК разреши безусловно в рамките на ускорено проучване „Кей Би Си Банк НВ“, Белгия да придобие единоличен контрол върху „Обединена българска банка“ АД, „Интерлийз“ ЕАД и някои свързани български бизнес активи по смисъла на Глава V от ЗЗК.

Сделката води до хоризонтални ефекти на пазарите на: банкиране на дребно, банкиране на едро, платежни услуги, дистрибуция на застрахователни продукти и животозастраховане, предлагани в страната.

КЗК установи, че пазарите на банкови услуги в страната са конкурентни с ниско ниво на концентрация и макар да има пазарни лидери никой от тях не притежава доминираща позиция. В България оперират достатъчен на брой утвърдени банкови институции, които имат оптимално покритие чрез изградена клонова мрежа в страната и по-голямата част от тях предлагат пълно портфолио от банкови услуги и продукти. Следователно клиентите могат да избират какви продукти и от кои банки да ползват.

На пазарите на банкиране на дребно и на едро, обединената след концентрацията група ще притежава пазарен дял, който на нито един от анализираните сегменти няма да надхвърли 15%. Изчислените стойности на индекса на ННІ показват, че пазарите са сравнително конкурентни с умерено ниво на концентрация. Показателят CR, характеризиращ позицията на най-големите участници (съответно CR3/CR4 на първите трима/четирима) не

надвишава 70%, което също е показател за сравнително конкурентен пазар със средно ниво на концентрация.

След концентрацията не се очаква промяна и в конкурентната среда на пазара на дистрибуция на застрахователни продукти, предвид съвкупния пазарен дял от [5-10] % на участниците в концентрацията.

На пазара на животозастраховане Комисията установи, че общият пазарен дял на участниците в концентрацията след сделката ще бъде над 15 %, но под презюмираните 40%.

Комисията не сподели изразеното от Уника становище, че след осъществяване на концентрацията обединеното предприятие ще стане една от най-големите банково-застрахователни групи в страната и ефектът от това ще се изрази в изместване на някои от основните конкуренти от досегашните им позиции. Дори при едно по-тясно сегментиране на пазара на животозастраховане по видове застраховки Комисията установи, че при нито един от анализираните сегменти не е налице преминаване на 40 % праг вследствие на концентрацията. Въз основа на събраната в хода на производството информация, Комисията установи, че засегнатите подпазари са динамични и няма ограничение в предлагането на различните видове продукти по сегменти при животозастраховането и всеки участник на пазара може лесно да се преориентира по отношение на животозастрахователните услуги и продукти. Отделно от това, други доставчици на животозастрахователни продукти, като Сожелайф България АД и Фи Хелт Застраховане са също част от големи банково-застрахователни групи в България. Също така наличието на значителна конкуренция на пазара ограничава възможността ДЗИ/ОББ-МетЛайф да действат независимо. Пазарът се характеризира с постоянен растеж и висока еластичност на търсенето, което води до интензивна конкуренция за клиенти между доставчиците на животозастрахователни продукти.

С оглед цялостния анализ Комисията заключи, че придобиващата група след осъществяване на сделката няма да промени съществено пазарното си положение, което да доведе до независимо поведение спрямо своите конкуренти и клиенти.

С Решение № 1370/23.11.2017 г. КЗК разреши „НЕПИ Проджект ту“ ЕООД да придобие пряк едноличен контрол върху „Булфелд“ ЕООД чрез покупка на всички дялове от неговия капитал.

Комисията установи, че съответният пазар, върху който планираната сделка ще окаже ефект е този на отдаване на търговски площи под наем за търговия на дребно със стоки и услуги в шопинг центрове и молове в гр. София, на който е налице при покриване в дейността на участниците в концентрацията.

Пазарният дял на групата след осъществяване на нотифицираната сделка ще бъде около [30-40] %, изчислен и по двата показателя - реализирани обороти и брутна отдавана площ. Независимо, че този пазарен дял отрежда на придобиващата група лидерско място на засегнатия съответен пазар КЗК счита, че заеманите пазарни позиции не пораждат опасения, че сделката може да доведе до установяване или засилване на господстващо положение. Липсата на такава опасност КЗК аргументира с характеристиките на самия пазар. Пазарът на отдаване под наем на площи за търговия на дребно в големи търговски центрове в гр. София е динамичен и на него оперират и други дружества, които се явяват основни конкуренти на участниците в концентрацията, с пазарно присъствие, което би могло да окаже дисциплиниращ ефект върху евентуално непазарно поведение от страна на обединената след концентрацията група. Комисията счита, че придобиващата група няма икономически стимул от предлагането на по-неизгодни условия спрямо досега съществуващите, което поведение би довело до отлив на наематели. Клиентите – наематели на търговски площи при едни неизгодни за тях условия свободно могат да преминат към друг наемодател, което се подкрепя и от становищата на анкетираните наематели.

С оглед цялостния анализ КЗК приеме, че пазарът е конкурентен, отворен за новонавлизаци участници, динамичен и предполагащ потенциал за растеж и за това не споделя изразените опасения от анкетираните основни конкуренти за създаване или засилване на господстващо положение на съответния пазар от страна на обединената група. Към настоящия момент никое предприятие, дори да заема водеща пазарна позиция, не би могло да бъде независимо от своите конкуренти и клиенти. Независимо от съществуването на определени икономически бариери за навлизане на пазара, същите са преодолими предвид наличието и на други основни участници на пазара, както и предстоящото изграждане на два нови големи търговски комплекса на територията на гр. София.

V. СЕКТОРНИ АНАЛИЗИ

През 2017 г. с **1 свое решение**, на основание чл. 38, ал.1, т. 1 от ЗЗК, във връзка с чл. 91, ал. 1 и чл. 27 от ЗЗК, Комисията образува производство за извършване на секторен анализ на пазарите на търговия с хrани и бързооборотни стоки.

Примери от практиката

Решението за изготвяне на секторен анализ на пазарите на търговия с хrани и бързооборотни стоки произтича от обществената значимост на сектора „търговия с хrани и бързооборотни стоки“ и прилаганият от търговските вериги

бизнес модел по налагане на собствени търговски марки, което изисква по-подробен анализ на ефекта от подобно поведение на търговските вериги върху дейността на техните доставчици.

Целта на извършения секторен анализ е да даде обща представа за механизмите на договаряне и процесите на ценообразуване на стоките със собствени марки на търговските вериги и на стоките с марки на производител за периода 2015-2016г. (първо тримесечие на 2017г.) от гледна точка на доставчиците/ производители на хrани и бързооборотни стоки¹¹, както и да открие евентуални конкурентноправни проблеми, които водят до изкривяване на пазарната среда, съответно да предложи адекватни средства за тяхното преодоляване.

В рамките на проучването КЗК инициира и проведе срещи с представители на държавни ведомства и бизнеса, на които бяха обсъдени въпроси, свързани с механизма на функциониране на пазара на търговия с хrани и бързооборотни стоки, условията на конкуренция и особеностите на бизнес модела по налагане на собствени търговски марки от страна на търговските вериги. На срещите присъстваха представители на Комисия за защита на потребителите (КЗП), „Асоциация на индустритния капитал в България“ (АИКБ, в т.ч. „Национална асоциация на млекопреработвателите“ и „Фазан“ АД), „Съюз произведено в България“ (СПБ), „Българска търговско-промишлена палата“ (БТПП), „Конфедерация на работодателите и индустритците в България“ (КРИБ, в т.ч. „Сдружение за модерна търговия“). Някои от браншовите организации и работодателски сдружения, сред които БТПП, КРИБ, АИКБ и СПБ предоставиха в КЗК становища по някои проблеми в сектора на търговията с хrани и бързооборотни стоки.

За целите на анализа, Комисията постави акцент върху каналите за реализация, използвани от доставчиците/производителите на хrани и бързооборотни стоки, предлаганите от тях продукти под собствени марки на търговските вериги и с марката на производител, механизмите на ценообразуване на стоките, доставяни под собствена марка на търговските вериги и с марката на производител.

VI. НЕЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ И ЗЛОУПОТРЕБА С ПО-СИЛНА ПОЗИЦИЯ ПРИ ДОГОВАРЯНЕ

1. Образувани производства:

През 2017 година се наблюдава увеличение на броя на образуваните производства по Глава седма от ЗЗК. В КЗК са образувани 73 производства за

¹¹ В решение № 307/23.03.2017г. КЗК е изследвала поведението и политиката на търговските вериги при определяне на марковете на печалба на стоките със собствени марки и на стоките с марки на производител.

проучване на евентуално извършени нарушения, което е с 12 повече спрямо 2016г.

Образувани са общо 81 производства, имащи за цел да установят наличието или липсата на нарушения по Глава седма от ЗЗК „Забрана за нелоялна конкуренция“ (73 производства) и по Глава седма „а“ от ЗЗК „Злоупотреба с по-силна позиция при договаряне“ (8 производства). От тях 71 са образувани по искане на лицата, чиито интереси са засегнати или застрашени от нарушение на ЗЗК, 4 на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК с Решение на КЗК (самосезиране) и 6 във връзка с върнати от ВАС преписки за ново разглеждане. По посочените производства се извършва проучване от работните екипи, което се ръководи от директора на дирекцията под наблюдението на съответния член на КЗК.

2. Постановени решения:

През същия период Комисията постанови общо 72¹² решения във връзка с прилагането на Глава седма (63 решения) и Глава седма „а“ (9 решения) от ЗЗК, в това число и 4 решения за образуване на производство по собствена инициатива.

С 27 от постановените решения Комисията установява общо 38 извършени нарушения, представляващи нелоялна конкуренция от страна на ответни предприятия, като с 1 от тях установява и две нарушения на физически лица, изразяващи се в съдействия на предприятия при извършване на нарушения на ЗЗК:

а) на основание чл. 98, ал. 1, т. 1 от ЗЗК, Комисията установява извършеното нарушение и нарушителя по някоя от разпоредбите на Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК, в това число и физически лица, които са извършили или са съдействали за извършване на нарушение по този закон – 27¹³ решения;

б) на основание чл. 98, ал. 1, т. 3 от ЗЗК, Комисията установява, че не е извършено нарушение по разпоредбите на Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК – 35 решения;

в) на основание чл. 98, ал. 1, т. 4 от ЗЗК, Комисията прекратява производството – 6 решения.

г) на основание чл. 38, ал. 1, т. 1 от ЗЗК Комисията образува производство – 4 решения.

¹² С едно решение са установени 2 (две) или повече нарушения.

¹³ В някои случаи с едно и също решение са наложени повече от една имуществена санкция, или е наложена санкция за определено действие, а за друго действие е установена липса на нарушение, поради което статистически едно и също решение е отчетено и при броя на решенията, с които се установява нарушение и при броя на решенията, с които Комисията установява, че няма извършено нарушение.

3. Наложени имуществени санкции и глоби

С 27 решения, Комисията е установила извършени нарушения по Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК и в тази връзка е наложила имуществени санкции и/или глоби общо в размер на 6 067 816 лв.

През отчетния период Комисията е наложила имуществени санкции и/или глоби, както следва:

- за нарушение на общата забрана за извършване на нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК – **в общ размер 997 500 лв.;**
- за нарушение на забраната за увреждане на доброто име на конкурентите по чл. 30 – **в общ размер 45 380 лв.;**
- за нарушение на забраната за въвеждане в заблуждение по чл. 31 – **в общ размер 532 997 лв.;**
- за нарушение на забраната за заблуждаваща реклама по чл. 32, във връзка с чл. 33 от ЗЗК – **в размер 108 395 лв.;**
- за нарушение на забраната за имитация по чл. 35 – **в общ размер 1 189 480 лв.;**
- за нарушение на забраната за нелоялно привличане на клиенти по чл. 36 – **в общ размер на 278 550 лв.;**
- за нарушение на забраната за злоупотреба с по-силна позиция при договаряне по чл. 37а – **в общ размер на 2 915 514 лв.;**

Общий размер на наложените за периода имуществени санкции и/или глоби е 6 067 816 лв.

4. Най-чести нарушения

Най-честите нарушения в областта на нелоялната конкуренция установени през 2017 г. са свързани с недобросъвестно поведение в противоречие с общата забрана за нелоялна конкуренция по чл. 29 от ЗЗК, следвани от недобросъвестно поведение в противоречие със забраната за имитация по чл. 35 от ЗЗК и недобросъвестно поведение в противоречие със забраната за въвеждане в заблуждение по чл. 31 от ЗЗК.

5. Примери от практиката

1. Нелоялна конкуренция от страна на производители на сирене.

С Решение № 940/10.08.2017 г. Комисия за защита на конкуренцията наложи имуществени санкции на „Рафтис – милк“ ЕООД, „Сирма Прист“ АД и „Чех – Йосиф Новосад“ ООД за извършени нарушения по чл. 31 от ЗЗК – въвеждане в заблуждение.

Производството е образувано по инициатива на КЗК (самосезиране) след получен сигнал от Сдружение „Българска национална асоциация Активни потребители“. При извършено предварително проучване по съдържащите се в сигнала твърдения от Комисията са изискани информация и доказателства от Българска агенция за безопасност на храните (БАБХ) и от Националния диагностичен научноизследователски ветеринарномедицински институт – София (НДНИВМИ). Във връзка с действащата нормативна уредба относно изискванията към млечните продукти с наименование „сирене“ се установява, че е забранено добавянето в тях на мазнини с немлечен произход. Съгласно чл. 31 от действащата наредба, в имитиращи продукти, съдържащи в състава си мляко, не трябва да се съдържа наименование „сирене“. Съгласно §1. т. 2 от Допълнителните разпоредби „имитиращи продукти“ са тези, при които млечна съставка е заменена с частични или пълни заместители като мазнини от немлечен произход.

В хода на проучването се установява, че при проведени сравнителни тестове на продукти на ответните дружества „бяло саламурено сирене“ се установява, че произвежданите марки сирена съдържат немлечни мазнини, а при етикетирането и представянето на продуктите в търговската мрежа е използвано наименованието „краве сирене“. В проучването по безспорен начин е установено, че всяко от трите дружества предлага на пазара продукт „краве сирене“, в съдържанието на което има немлечни мазнини, като това не се отбелязва върху опаковката на продукта.

Поради това КЗК приема, че поведението на „Рафтис – миilk“ ЕООД, „Сирма Прист“ АД и „Чех – Йосиф Новосад“ ООД противоречи на добросъвестната търговска практика, като е от естеството да въведе в заблуждение потребителите относно съществени свойства на стоките чрез твърдение на неверни сведения. Наличието на немлечни мазнини в продукта „сирене“ е от съществено значение за неговото определяне въобще като „сирене“ или „имитиращ продукт“, при които млечната съставка е заменена с частични или пълни заместители като мазнини от немлечен произход.

Вследствие на недобросъвестното си действия ответните дружества придобиват необосновано конкурентно предимство и създават възможност за увреждане интересите на останалите участници на пазара.

Общийят размер на наложените санкции на трите предприятия е над 400 000 лв., като при определяне им Комисията е взела под внимание тежестта и продължителността на нарушенето, ограничения географски обхват на предлагане на съответните продукти, както и икономическото състояние на ответните дружества.

2. Санкция за „Голдър Хендлинг България” ООД за нелоялно привличане на клиенти.

С Решение № 244/09.03.2017 г. Комисията за защита на конкуренцията налага имуществена санкция на „Голдър Хендлинг България” ООД в размер на 134 920 лв. (2 % от общия оборот на дружеството за 2015 г.) за извършено нарушение по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК – продажба на значителни количества стоки/услуги за продължително време на цени, по-ниски от разходите за производството и реализацията им, с цел нелоялно привличане на клиенти.

Производство е образувано по повод влязло в сила решение на ВАС, с което преписката е върната на КЗК за постановяване на ново решение при съобразяване с мотивите на съдебния акт. В хода на съдебното производство са назначени две счетоводно-икономически експертизи - основна и допълнителна, които са приети от съда. Съгласно заключението на вещото лице предлаганите от „Голдър Хендлинг България” ООД цени на услугите по наземно обслужване на полети на летище София не покриват разходите за производството и реализацията им, поради което съдът приема, че този елемент от състава на нарушението по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК е реализиран и КЗК следва да разгледа и останалите елементи на фактическия състав на нарушението.

Предвид събранныте доказателства и установените факти, КЗК приема, че са налице и другите два елемента от фактическия състав на нормата на чл. 36, ал. 4 от ЗЗК - „значителни количества” и „продължителен период от време”.

Договорите за наземно обслужване на полети се сключват между операторите и авиопревозвачите обичайно за период от една до три и повече години. Преди изтичането на съответния договор съответният авиопревозвач провежда търг, в който поканените за участие оператори на наземно обслужване се състезават, като конкуренцията е особено силно изразена по отношение на цените. Установено е, че „Голдър Хендлинг България” ООД сключва договори със седем авиокомпании за наземно обслужване на полети, които се изпълняват в периода на действие на договорите в по-голямата си част на цени, под разходите за производство и реализация.

В заключение КЗК приема, че предлагането на стоки/услуги на цени, по-ниски от разходите за производство и реализация, за продължителен период, оказва влияние върху търсенето на пазара и може да пренасочи клиентите (авиопревозвачи) към услугите, предлагани от „Голдър Хендлинг България” ООД, като по този начин в резултат на недобросъвестните действия на ответното предприятие може да се стигне до изкривяване на конкуренцията на съответния пазар.

3. Нелоялна конкуренция от страна на оператори на ваучери за храна.

С Решение № 554/30.05.2017 г. и Решение № 555/30.05.2017 г. Комисията за защита на конкуренцията наложи имуществени санкции на „Содексо Пас България“ ЕООД в размер на 67 520 лв., съответно на „Идънред България“ АД в размер на 76 337 лв. за извършени нарушения по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК.

И двете производства са образувани по искане на „Български пощи“ ЕАД. Страните по преписките осъществяват стопанска дейност като оператори на ваучери за храна по смисъла на Наредба № 7 от 2003 г. и въз основа на издадени заповеди на министъра на финансите. Твърди се, че ответните дружества в качеството си на участници в процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП предлагат услуги по отпечатване и предоставяне на ваучери за храна на цени под себестойност, чрез което се стремят да елиминират конкуренцията на останалите участници на пазара, в това число и на „Български пощи“ ЕАД, и имат за цел привличането на голям брой крайни клиенти.

В хода на проучването след изготвяне на счетоводно-икономически експертизи от вещо лице, Комисията установи, че операторите се договарят с работодатели за отпечатване и доставка на ваучери за храна по цени, под изчислената от експерта сума на разхода за единица ваучер, като договорите са обичайно с продължителност между една и две години, поради което в конкретния случай са изпълнени условията за „продължителен период от време“ и „значителни количества“.

Операторите на ваучери за храна участват на два взаимосвързани пазара - отпечатване и доставка на ваучери, както и осребряване на ваучери. Предвид спецификата на услугите, предлагани на двата взаимосвързани пазара, поведението на ответните дружества при предлагането на първата услуга оказва съществено влияние върху условията за предлагането на втората услуга, като по този начин дружеството прехвърля тежестта от конкуренцията между операторите по отношение на работодателите на първия пазар върху контрагентите му, участващи на втория пазар. Подобно поведение създава предпоставки за изкривяване на пазара и изместване на пазарните принципи и на този свързан пазар. Операторът премества финансовата тежест, която следва да се понесе от работодателя (чрез възнаграждението за извършената услуга на този пазар, съгласно сключените договори), към контрагентите си на свързания пазар по осребряване на ваучерите (търговците на храни). По този начин операторите спечелват по нелоялен начин пазарно предимство пред другите оператори на пазара на отпечатване и доставка на ваучери за храна, поради възможността да привлекат повече работодатели с по-изгодни финансови условия, т.е. поведението им има за своя цел нелоялно привличане на клиенти.

Комисията счита, че нарушенията, свързани с предлагане на услуги по цени, по-ниски от разходите за тяхната реализация, оказват значителен

негативен ефект върху условията на конкуренция на съответния пазар. Предлагане на ваучери под разходите за тяхната изработка и доставка от страна на операторите, действащи в условията на конкурентна среда, е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда конкурентите на пазара на предоставяне на ваучери за храна и условията на конкуренция на този пазар.

От икономическия анализ в решението се установи, че ответните дружества (оператори на ваучери за храна) осъществяват нарушението по чл. 36, ал. 4 от ЗЗК в продължение на две години. Комисията приема, че поведението на дружествата представлява продължавано нарушение по смисъла на §1, т. 8 от ДР на ЗЗК, т.е. налице е постоянен модел на поведение на тези дружества, който изкривява конкуренцията както на съответния, така и на свързания с него пазар.

4. Имитация на търговска марка, фирма и интернет домейн от страна на „Интеркарт Файнанс“ АД

С Решение № 508/16.05.2017 г. Комисията установи извършени нарушения по чл. 35, ал. 2 и по чл. 35, ал. 3 от ЗЗК от страна на „Интеркарт Файнанс“ АД във връзка с използване на означението „iPay“, изразяващо се в имитация на фирмата на „Ипей“ АД и използвани от него марки и домейн, като наложи имуществени санкции на дружеството в размер на 585 820 лв. за всяко едно от нарушенията.

Производството е образувано по повод влязло в сила решение на ВАС и преписката е върната за ново разглеждане от Комисията.

При спазване на дадените от ВАС указания КЗК направи повторен анализ с оглед приложението на нормите на чл. 35, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗК към поведението на „Интерkart Файнанс“ АД. Комисията разгледа и анализира първоначално събраните по преписката материали и изиска представянето на допълнителна информация и доказателства, с оглед установяване на всички факти и обстоятелства, които са от значение за случая.

На първо място в анализираното решение Комисията определи продуктовия пазар като пазар на предоставяне на услуги, свързани с електронни плащания чрез интернет на територията на страната, като установи наличие на конкурентни отношения между „Ипей“ АД, гр. София и „Интерkart Файнанс“ АД, гр. София на така определения пазар.

По отношение на наложената санкция по чл. 35, ал. 2 от ЗЗК

„Ипей“ АД използва и утвърждава в дейността си комбинираната и словна марка „ePay“ („Ипей“). От друга страна, ответното дружество „Интерkart Файнанс“ АД има неексклузивен лиценз за използването на фигуративна търговска марка iPAY. eu Payment Services („Айпей ИЮ Пеймънт Сървисис“). Комисията установява в решението, че фирмата на подателя на искането (Ипей),

както и използваните от него комбинирана и словна марки включват думата „ray“ (пей), а ответното дружество използва в дейността си комбинираната марка „iPAY.eu Payment Services“. Комисията съсредоточи анализа си между двете означения с оглед на цялостния им визуален ефект, начина на тяхното използване и особеностите, свързани с предоставяните услуги.

При извършеното сравнение между изображението, използвано от „Интеркарт Файнанс“ АД и регистрираната търговска марка на „Ипей“ АД, КЗК установи наличие на сходство до степен, която създава възможност за объркане на потребителя. Потребителите възприемат марката като цяло, без да я анализират в нейните детайли и запомнят неин доминиращ белег - словният елемент или като общо впечатление, поради което възможността от въвеждане в заблуждение следва да се търси предимно с оглед наличието на сходство между сравняваните обекти, а не на съществуващите различия. Съгласно направения анализ, Комисията приема, че в случая е налице имитацията на чуждата марка, което създава опасност от увреждане интересите на конкурента. Заключението в решението на Комисията се подкрепя и от заключението на вещото лице по назначените и приети от съда съдебно - маркова експертиза и съдебно - филологическа експертиза, в които се установява, че „Интеркарт Файнанс“ АД, използвайки в своята дейност означението „ipay“ (Айпей), извършва нарушение по чл. 35, ал. 2, изразяващо се в имитация на фирмата на „Ипей“ АД и използваната от него марка.

По отношение на наложена санкция по чл. 35, ал. 3 от ЗЗК

В решението се установява, че „Ипей“ АД използва в дейността си домейн www.ePay.bg (Ипей.бг) от 2009 г., а ответното дружество използва домейн www.iPay.bg (Айпей.бг) от средата на 2012 г. При съпоставка на използваните в двата домейна знаци се констатира сходство във визуално, фонетично и смислово отношение. Независимо че в цялостния си външен вид Интернет страниците на „Ипей“ АД и на „Интеркарт Файнанс“ АД достатъчно добре се различават по отношение на избрани цветове, подредба на меню, изобразяване на марки, описание на предлаганите услуги със съответни технологични особености, сходството на знаците на двата процесни домейна не е в състояние да ограничи „Ипей“ АД и „Интерkart Файнанс“ АД на пазара. С решението Комисията преценява, че съставът на анализираната норма е осъществен поради възможността от заблуда и объркане на потребителите, а оттам и увреждане интересите на конкурента - оператор на системи за електронни плащания.

5. Злоупотреба с по-силна позиция от страна на „БТВ Медия Груп“ ЕАД

Производството за установяване на нарушение по гл. VII „а“ от ЗЗК е образувано по искане на три предприятия - кабелни оператори от гр. Пловдив, гр. Сандански и гр. Благоевград с твърдения за злоупотреба с по-силна позиция при договаряне от страна на „БТВ Медия Груп“ ЕАД и „Нова Броудкастинг Груп“ АД (БТВ и Нова). Предприятията твърдят, че телевизионните медии имат по-силна позиция при договаряне на правата за разпространението на притежаваните от тях телевизионни програми, тъй като се явяват единствени доставчици на това медийно съдържание

Според подателите на искането БТВ и НОВА изискват и налагат на операторите да включват техните програми в своя основен пакет. Това е пакетът от програми, който се приема от всички абонати на оператора и за който трябва да се абонират всички абонати преди да могат да получат каквите и да е други пакети или платени опции. Също така възнагражденията по договора се формират на база пакетно предложение и гарантиран минимален брой абонати. Тези възнаграждения се заплащат от оператора и в случай на намаляване на броя на абонатите му, което искателите намират за необосновано и несправедливо. БТВ и Нова имат право да провеждат одит на операторите чрез свои служители или чрез лицензиран одитор, избран от тях. При поискване операторът трябва да предостави достъп до системите си за отчетност на абонатите с цел установяване на реалния брой абонати. В случай че вследствие на проведените одит се установи, че операторът има по-голям брой абонати от гарантирания минимален брой, възнаграждението се изменя в съответствие с него. Ако резултатите покажат, че реалният брой абонати е по-малък от гарантирания минимален брой, възнаграждението не се намалява.

Навеждат се и твърдения за неравноправно третиране на искателите в сравнение с големите предприятия за кабелно разпространение – „Нет 1“, „Булсатком“ и др, които се ползват с по-изгодни условия за заплащане на излъчваните програми и др.

В хода на проучването по преписката е установено, че определени клаузи в Общите условия на „БТВ Медия Груп“ ЕАД за предоставяне на право на разпространение по безжичен път в спътникови електронни съобщителни мрежи и в кабелни електронни съобщителни мрежи на телевизионните програми на „БТВ Медия Груп ЕАД“ представляват злоупотребява с по-силната позиция на предприятието. Разгледаните Общи условия се прилагат по отношение на кабелните (платформени) оператори, които се явяват клиенти на медиите и получават права за излъчване на нейните телевизионни програми.

На първо място КЗК установи, че с посочените Общи условия „БТВ Медия Груп“ ЕАД, като предприятие с по-силна позиция при договаряне в

правоотношенията си със съответните кабелните оператори, формира възнаграждението, което тези оператори ѝ дължат, на база минимално гарантиран брой абонати, който не може да бъде намаляван, включително и при установен реален брой абонати, който е по-нисък от уговорения минимално гарантиран брой.

На следващо място в производството се събрани данни, че „БТВ“ не ползва ясен и единен критерий, въз основа на който да определя реалния брой абонати на всеки от операторите, а ползва различни източници на информация и различни способи към всеки един от тях.

Чрез горепосочените действия ответното дружество налага необосновано тежки условия спрямо подателите на искането, с което извършва злоупотреба с по-силна позиция при договаряне по смисъла на чл. 37а от ЗЗК.

С решението Комисията налага три отделни санкции от по 971 838 лв. за всяко правоотношение на „БТВ“ с всеки един от кабелните оператори и постановява прекратяване на нарушенията, което подлежи на незабавно изпълнение.

По отношение на „Нова Броудкастинг Груп“ АД Комисията установява, че не са извършени нарушения, като Общите условия на дружеството, както и процесът на преговорите с кабелните оператори предоставят достатъчни гаранции за подателите на искането за прозрачно определяне на източниците за изчисляване на броя абонати и за справедливо третиране по повод установяване на реалния брой абонати и заплащане на възнаграждението на тази база.

6. Нарушение на общата забрана за нелоялна конкуренция при изкупуването на тютюн.

С решение № 507/16.05.2017 г. КЗК налага имуществена санкция от 139 125 лв. на „Секе Кърджали“ ЕООД за извършено нарушение по чл. 29 от ЗЗК.

Производството е образувано по искане на „Миссириан България“ АД, гр. Шумен, с твърдения, че „Секе Кърджали“ ЕООД е извършило груби нарушения на разпоредбите на чл. 29 и чл. 36, ал. 1 от ЗЗК, тъй като неправомерно е започнало изкупуване на български ориенталски тютюн от реколта 2014, като извършва обработката му в наети помещения в гр. Момчилград без издадено за целта разрешение от Министерски съвет съгласно Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия (ЗТГСИ). Наред с това преработката на тютюн без получено разрешение поставя „Секе Кърджали“ ЕООД в привилегировано положение, тъй като дружеството осъществява обработка без извършване на необходимите инвестиции в производствено оборудване, което е изискуемо по чл. 21 ал. 2 от закона. Тази дейност сама по себе си представлява нарушение по чл. 29 ЗЗК, тъй като дава възможност на „Секе Кърджали“ ЕООД

да има по-ниски разходи и да конкурира останалите участници на пазара с поизгодни изкупни цени.

Твърди се, че дружеството е възприело практика на грубо погазване на Търговския закон и принципите на свободната и честна конкуренция, тъй като се появява на пазара по време на изкупната кампания за реколта 2014 г. и изкупува тютюни, които са предварително договорени с производителите от други изкупвачи на пазара.

В хода на проучването по преписката е установено, че „Секе Кърджали“ ЕООД притежава безсрочно разрешение за промишлена обработка на тютюн, издадено от Министерски съвет на РБ на 01.04.2016 г. В периода месец ноември 2014 г. – месец март 2016 г. ответното дружество назначава служители на длъжност „сортировач, предварителна сортировка“ и „работник, раздробяване на тютюн“, които са дейности, свързани с преработка на тютюн и производство на тютюневи изделия. Съгласно чл. 20 от ЗТСИ, промишлената обработка на тютюна включва етапи като съхраняване, сортиране на изкупен сиров тютюн, които се явяват част от цялостния процес на промишлена обработка на тютюна. Тези констатации се подкрепят и от становището на МЗХ в производството, което сочи, че „Секе Кърджали“ ЕООД, в качеството си на лице, притежаващо разрешение за промишлена обработка на тютюн, става обект на контрол от страна на МЗХ едва след издаване на Разрешението на Министерски съвет.

С оглед на така установените факти, КЗК приема, че извършвайки тези дейности преди да притежава изискуемото от закона разрешение и в противоречие с обичайното търговско поведение, ответното дружество е получило необосновано конкурентно предимство пред останалите участници на пазара на изкупуване на тютюн, които са изпълнили поставените в закона условия и са направили свързаните с това инвестиции за получаване на такова. Това поведение е недобросъвестно по смисъла на чл. 29 ЗЗК и е от естество да уведи интересите на конкурентите, включително и на подателя на искането.

VII. ЗАСТЬПНИЧЕСТВО ЗА КОНКУРЕНЦИЯТА

Разпоредбата на чл. 28 от ЗЗК определя обхвата на правомощията на КЗК в производствата по застъпничество за конкуренцията. За да защити свободната инициатива в стопанската дейност и да предотврати ограничаването или нарушаването на конкуренцията, Комисията е оправомощена да извършва оценка за съответствието с разпоредбите на ЗЗК на изрично посочените в разпоредбата актове: проекти или действащи нормативни или нормативни административни и общи административни актове, както и проекти на актове на сдружения на предприятия, които регулират дейността на членовете им. Съгласно чл. 92, ал. 5 от ЗЗК Комисията приема становище, с което дава оценка за

съответствието с разпоредбите на закона на подложението на анализ акт и може да предложи неговото изменение или отмяна.

Становищата, които Комисията приема, са принципни, но могат да откроят опасност от въвеждането или действието на разпоредби, ограничаващи неоправдано конкуренцията и лишаващи потребителите от преимуществата на един добре функциониращ пазар.

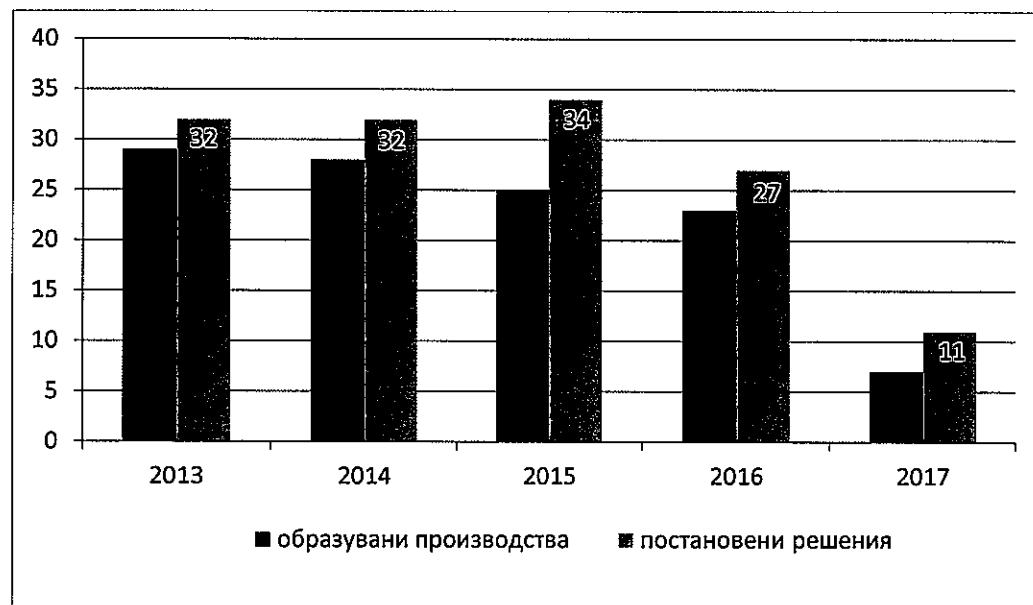
1. Образувани производства и постановени решения

През 2017 г. са образувани общо 7 производства, по които КЗК е упражнила правомощията си по чл. 28 от ЗЗК, както следва:

а) 2 от образуваните производства са по искане на държавен орган, от които:

- 1 за съгласуване на проекти на нормативни актове, решения и др. със ЗЗК;
- 1 за съответствието с правилата на конкуренция на действащи нормативни актове;

б) 5 по собствена инициатива.



През 2017 г. продължава тенденцията на спад в броя на образуваните производства. Намаляването на броя на исканията за образуване на производство през последните години се дължи до голяма степен на липсата на задължение за другите държавни органи да извършват предварителна оценка за съответствието

с правилата на конкуренцията, като използват приетите с Решение на КЗК № 1777/20.12.2011 г. „Насоки за оценка за съответствието на нормативни и общи административни актове с правилата на конкуренция“. Целта на Насоките е да подпомогнат държавните органи, включително органите на изпълнителната власт и на местното самоуправление, още при подготовката на регуляторна рамка да идентифицират възможните антиконкурентни въздействия. Насоките представят критерии, чрез които може лесно да се прецени дали проекта на нормативен акт би могъл да доведе до ограничаване на конкуренцията чрез контролен списък за първоначална оценка на възможните ограничения на конкуренцията, разделени в 4 основни групи под формата на въпроси. В същото време Насоките биха могли да послужат като ориентир и за лицата, които считат, че техните интереси са засегнати от актове, издадени в противоречие с правилата на конкуренцията.

През 2017 г. Комисията е постановила общо 11 решения по застъпничество за конкуренцията, от които с 5 решения Комисията е образувала производства по собствена инициатива, а с останалите е приела становища по проекти или действащи нормативни или административни актове и е установила наличието или липсата на противоречие с правилата на конкуренция.

КЗК е отправила препоръки за изменение или допълнение по следните проекти на нормативни актове:

- Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните;
- Законопроект за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс.

КЗК е направила предложения за изменение и допълнение на следния действащ нормативен акт, тъй като създава условия за предотвратяване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията:

- Наредба за условията и реда за прилагане на схема за предоставяне на плодове и зеленчуци, мляко и млечни продукти в учебните заведения – схема „Училищен плод“ и схема „Училищно мляко“.

2. Примери от практиката

Търговия на дребно с хранителни продукти и напитки

С Решение № 228/28.02.2017 г. Комисията за защита на конкуренцията прие становище относно Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за храните.

Според КЗК въвеждането на разпоредби, които да уреждат използването на понятието „българско“ за целите на опаковането, етикетирането и

рекламирането на храни не е необходимо, тъй като тези въпроси вече са уредени на ниво ЕС.

КЗК изрази становище, че въвеждането на задължение за обектите за търговия с храни с годишен оборот над 2 млн. лв., изразяващо се в това част от количествата на определени групи предлагани продукти да са произведени в България, ограничава конкуренцията в няколко аспекта. Тази регулация създава географски бариери за свободното движение на стоки, което е свързано с рисък от излизане от пазара на някои чуждестранни доставчици, включително може да доведе до отпадане на продукти, които не са взаимозаменяеми с български. Всичко това е свързано и с редица неблагоприятни последици за потребителите като ограничен избор, по-високи цени, рисък от дефицит на стоки, поради недостиг на български стоки, чрез които да се покрие минималния процент, рисък от некачествени продукти в разрез с мотивите за здравето на гражданите. Освен това, разпоредбата не само поставя в привилегировано положение българските спрямо чуждестранните доставчици, но и малките спрямо големите търговци на дребно. Изискването за минимален процент български продукти ограничава и възможностите на търговците на дребно сами да определят стратегията, чрез която да привличат потребителите. Пазарната икономика се основава на взаимодействието между търсенето и предлагането, поради което естествените пазарни механизми, а не регулатии биха създали предлагане, което да удовлетвори насрещното търсене. Трябва да се има предвид също, че в действащата нормативна уредба са предвидени средства за защита на българските производители от нелоялни търговски практики от страна на търговците на дребно, поради което не е необходимо въвеждането на допълнителни мерки в тази насока, които ограничават конкуренцията.

Дефиницията за свежи плодове и зеленчуци, която изключва тези, които не са произведени в България, също може да ограничи конкуренцията, като ограничи свободното движение на стоки, създавайки рисък от връщане назад във времето към дефицит на плодове и зеленчуци извън сезона, характерен за периода преди либерализиране на външната търговия.

Нормативното определяне на по-кратък срок за плащане за бързоразвалящи се храни представлява допълнителна ненужна намеса в свободата на договаряне, която е възможно да се окаже в ущърб на доставчиците, които е трябвало да защити, при евентуално предоговаряне на други условия по договора.

КЗК счита, че подпомагането на българските производители не следва да се осъществява чрез мерки, които не само че не са в състояние да реализират заложените цели, но и ограничават конкуренцията, а чрез мерки, които да бъдат съобразени с правилата за държавни помощи и в рамките на правните възможности, предоставяни от Общата селскостопанска политика на ЕС.

Течни горива

С Решение № 309/23.03.2017 г. КЗК прие становище относно съответствието с правилата на конкуренцията на разпоредби от Наредбата за изискванията за качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол, уреждащи задължението на лицата, които пускат течни горива на пазара и на лицата, които транспортират, разпространяват, съхраняват и/или използват течни горива да съставят и/ или да предоставят декларация за съответствие за всяка партида течно гориво, в която се посочва доставчика на горивото. Това създава опасност търговец надолу по веригата на разпространение да узнае кой е доставчикът на неговия посредник. С оглед на това КЗК е на мнение, че приложението на тези норми би могло да има негативен ефект върху конкуренцията на пазара на търговия с течни горива, но разглежданото ограничение е оправдано от преследването на по-значим обществен интерес, а именно осигуряване на качествени течни горива, които ще спомогнат за подобряване на качеството на атмосферния въздух, оказващо пряко влияние върху здравето на гражданите.

С цел избягването на възможните антисъорентни последици от приложението на нормите, КЗК предложи на компетентните органи да преценят дали създадените контролни системи на Агенция „Митници“ и Националната агенция за приходите биха могли да бъдат използвани и от Държавната агенция за метрологичен и технически надзор за контрол върху качеството на течното гориво и съответно дали тази информация може да замени информацията от декларацията за съответствие. Като втори алтернативен вариант Комисията посочи възможността за подписване на споразумение за незаобикаляне и неразкриване на информация между посредника и неговите контрагенти.

Безопасната експлоатация и техническият надзор на асансьори

На 14.03.2017 г. КЗК постанови свое Решение №275 по преписка №КЗК-892/2016 относно съответствието на глава пета от Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори (НБЕТНА) с правилата на конкуренцията по чл.28 от ЗЗК. Производството е образувано във връзка с постъпил сигнал от домоуправител на сгради-етажна собственост в София по отношение на изискването за наличие на двустранно разговорно устройство между кабината на асансьора и лицето, което извършва аварийно обслужване на асансьора.

Законът за техническите изисквания към продуктите, Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на асансьорите и на

предпазните устройства за асансьори и Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на асансьори въвеждат в българското законодателство съответните разпоредби на Директива 95/16/EО (отм.) и на заменилата я Директива 2014/33/ЕС, регламентиращи общи правила в Европейския съюз по отношение на асансьорите и предпазните устройства за тях. Основна цел на директивите е да осигурят безопасността при използването на асансьорите чрез определяне на съществените изисквания за безопасност и опазване на здравето на ползвателите на асансьори.

КЗК определи съответните продуктови и географски пазари, върху които Глава пета от НБЕТНА оказва влияние, като пазар на доставка на съоръжения и устройства по тази глава, както и пазар на монтаж и поддръжка на съоръженията и устройствата на територията на Република България. В резултат на извършения анализ, КЗК счита, че по отношение на съдържащите се в НБЕТНА разпоредби, касаещи стандарти БДС EN 81-1 и БДС EN 81-2 свързани с техническите изисквания спрямо конструкцията на асансьорите *съгласно европейските директиви*, компетентните органи, приемащи нормативни и общи административни актове, следва да се въздържат от позоваване в нормативната уредба на определени стандарти доколкото това би могло да ограничи конкуренцията на пазара, като обезкуражи предлагането на продукти, изготвени с използването на алтернативни и/или иновативни технологии. Правото на ЕС в повечето случаи не налага задължение върху предприятията да използват европейски стандарт или хармонизиран европейски стандарт за своите продукти/услуги. Наличието на определени, недискриминационни технически и/или качествени изисквания спрямо продуктите би било достатъчно, за да се гарантира предлагането на пазара само на такива, които са с необходимото минимално качество и отговарят на обществения интерес. КЗК счита, че разпоредбите на глава пета от НБЕТНА са предвидени с цел да гарантират обществения интерес - здравето и безопасността на гражданите, ползваващи монтирани преди 2002 г. асансьори, като осигурят на тези граждани същата или в съизмерима степен защита като тази, осигурена на ползвателите на асансьори, пуснати на пазара след въвеждане в българското законодателство на нормите от правото на ЕС. В този смисъл, КЗК поддържа, че тези разпоредби не са от естеството да създадат ограничения на конкуренцията в страната.

Също така, Комисията е на мнение, че при изпълнение на предписаните от нормативната уредба мерки за повишаване на безопасността на асансьорите, пуснати в експлоатация преди 02.08.2002 г., предприятията следва да формират своето поведение на пазара независимо и в съответствие с разпоредбите на ЗЗК.

Спазването на изискванията на нормативната уредба по отношение на техническите характеристики на асансьорните уредби не може да бъде повод за действия от страна на предприятия или сдружения на предприятия, целящи нарушаване или ограничаване на конкуренцията.

Сдруженията на предприятия имат за цел да защитават частните интереси на своите членове, като правото за това е закрепено в Конституцията на Република България. Изготвяне на предложения до компетентния орган за приемане на нова нормативна уредба или за изменение и допълнение на съществуваща такава е една от тези възможности. При изготвянето на конкретния акт, обаче, компетентният орган е този, който има задължението и правото да прецени как и по какъв начин следва да бъде отразен обществения интерес, който органът е призван да защитава.

VIII. ДЕЙНОСТ ПО ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ И ЗАКОНА ЗА КОНЦЕСИИТЕ

1. Закон за обществените поръчки (ЗОП)

Съгласно чл. 196, ал. 1 от ЗОП, всяко решение на възложителите по процедура за възлагане на обществена поръчка подлежи на обжалване пред Комисията за защита на конкуренцията относно неговата законосъобразност, включително за наличие на дискриминационни икономически, финансови, технически или квалификационни изисквания в обявленето и документацията. На обжалване подлежат действия и бездействия на възложители, с които се препятства достъпът и участието на лицата в процедурите.

През отчетния период, в деловодството на КЗК са депозирани 1322 жалби по ЗОП, което е със 187 повече в сравнение с 2016 г.

Общийят брой на образуваните производства по преписки е 957¹⁴. От общия брой производства, почти 2/3 касаят процедури, обявленията по които се публикуват в „Официален вестник“ на Европейския съюз.

По 419¹⁵ жалби, е издадено разпореждане на председателя на КЗК, с което е отказано образуване на производство на основание чл.201, ал. 1 от ЗОП.

През 2017 год. КЗК е постановила общо 1253 акта (682 решения и 571 определения), с които е приключила образувани пред нея производства по ЗОП или се е произнесла по искане за налагане на временна мярка спиране или искане за допускане на предварително изпълнение. Следва да се има предвид, че по част от преписките е налице обединяване на две или повече производства поради идентичност на предмета и с цел процесуална икономия. В последните случаи КЗК се е произнесла с общо решение или определение.

¹⁴ Посоченият брой включва и производства, образувани по повод на върнати от Върховен административен съд преписки за ново разглеждане след отмяна на постановен от КЗК акт. Броят на образуваните производства не съвпада с разликата между общия брой на жалбите и тези, по които има издадено разпореждане за отказ от образуване, тъй като част от производствата през 2017 г. са образувани по жалби, подадени през 2016 г., а също така по част от жалбите, подадени в последните дни на 2017 г. производства са образувани през 2018 г.

¹⁵ Включени са и разпореждания на председателя на КЗК издадени през 2017 год., но по жалби, депозирани в края на 2016 год.

През отчетния период, КЗК се е произнесла по същество с 682 решения¹⁶. От тях:

469 бр. са решенията, с които КЗК оставя жалбата без уважение; 66 бр. са решенията, с които КЗК отменя като незаконосъобразно решението за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка; 147 бр. са решенията, с които КЗК отменя решението и връща преписката за продължаване на процедурата за възлагане на обществена поръчка от последното законосъобразно решение или действие или за прекратяване на процедурата.

В ЗОП е предвидено правомощието на КЗК да налага **санкции на възложители**. Комисията за защита на конкуренцията установява незаконосъобразност на решението и налага санкция в размер до 10 на сто от стойността на сключения договор, когато е допусната предварително изпълнение, но при постановяване на решението установи нарушение на закона, засегнало възможността на лицето, подало жалбата, да участва в процедурата или да бъде определено за изпълнител. Когато договорът е сключен в нарушение на чл. 112, ал. 6 или 8 от ЗОП, но не се установи нарушение на закона, засегнало възможността на лицето, подало жалбата, да участва в процедурата или да бъде определено за изпълнител, Комисията за защита на конкуренцията налага санкция в размер три на сто от стойността на сключния договор. За периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017г. са постановени 7 решения по ЗОП, с които са наложени имуществени санкции общо в размер на 178 929.27 лв. За сравнение, през 2016 г. КЗК е постановила 5 решения по ЗОП, с които са наложени санкции общо в размер на 110 852.64 лв.

С 216¹⁷ акта, производството пред КЗК е приключило с прекратяване, т.е. без жалбата да се разглежда по същество. Съгласно чл.213, ал.1 от ЗОП, производството се прекратява с определение на КЗК, когато се установи недопустимост на жалбата, при оттегляне на жалбата, както и ако жалбоподателят – физическо лице е починал или юридическото лице е прекратено. Значителен е броят на производствата пред КЗК, които приключват с определение по чл.213, ал.1, т.1 от ЗОП поради обстоятелството, че възложителите сами прекратяват, на основание чл.110, ал.1, т.5 или т.9 от ЗОП, откритата от тях процедура. С влизане в сила на решението за прекратяване на процедурата отпада правният интерес на жалбоподателя от обжалване на другите актове по същата процедура. Друга част от производствата се прекратяват поради оттегляне на жалбата.

В тази връзка Комисията за защита на конкуренцията с :

- 107 определения, на основание чл.213, ал.1, т.3 от ЗОП, е прекратила производството поради оттегляне на жалбите.

¹⁶ В случаите на обединени производства по преписки, в решението на КЗК се съдържат два или повече диспозитива. В някои от случаите решението съдържа два или повече еднакви диспозитива, а в някои случаи – два или повече различни диспозитива, напр. с един диспозитив жалбата на един от участниците е оставена без уважение, а с втория диспозитив, решението, което се обжалва се отменя, във връзка с твърденията на втори жалбоподател.

¹⁷ В част от тези определения има повече от един диспозитив, когато КЗК се произнася и по искане за налагане на временна мярка „спиране“ (когато е направено такова с жалбата) като оставя същото без разглеждане.

- 109 определения, на основание чл.213, ал.1, т.1 от ЗОП, е прекратила производството поради недопустимост на подадената жалба.

През отчетния период КЗК се е произнесла с определение по 281 искания за налагане на временна мярка „спиране“, от които:

- 158 искания КЗК е оставила без уважение;
- По повод 46 искания КЗК е наложила временна мярка „спиране“ на процедурата.
- 77 искания КЗК е оставила без разглеждане.

През отчетния период, КЗК се е произнесла с определения по 103 искания за допускане на предварително изпълнение, от които:

- по 43 искания КЗК е допуснала предварително изпълнение на решения на възложители;
- 52 искания са оставени без уважение;
- 8 искания са оставени без разглеждане т.к. са направени след изтичане на определения от закона срок за това - на основание чл.205, ал. 1 от ЗОП във връзка с чл. 200, ал. 2 от ЗОП.

След наблюдования през 2015 рязък спад в броя на подадените жалби, съответно и на образуваните производства и постановените актове на КЗК по ЗОП, през 2017 г., продължава тенденцията за увеличение броя на депозираните жалби респективно броя на образувани производства. Причина за този ръст е отмяната на Тарифа за таксите, които се събират по глава единадесета от ЗОП пред КЗК и ВАС (приета с Постановление на Министерския съвет №196/10.07.2014, обн. ДВ, бр. 58/2014 г., отм. ДВ, бр. 21/2016), която предвиждаше държавната такса за обжалване да се определя като процент от стойността на поръчката или обособената позиция, която се обжалва. Обсъжданата Тарифата се е прилагала от месец юли 2014 г. до месец април 2016 г.

Съгласно Тарифата за таксите, които се събират в производствата по глава двадесет и седма от ЗОП пред КЗК и пред ВАС, приета с ПМС № 73 от 2016 г., в сила от 15 април 2016 г. и към момента, при обжалване пред Комисията се събират такси, чийто конкретните стойности са: 850 лв. за поръчки на стойност до 1 000 000 лв.; 1 700 лв. - за поръчки от 1 000 000 лв. до 5 000 000 лв.; 4 500 лв. - при поръчки над 5 000 000 лв. Най-високата такса към момента е три пъти по-ниска от максималната по тарифата, действала до април 2016 г. В този смисъл таксите не представляват пречка за достъпа на заинтересованите лица до обжалване.

Най-често обжалвания акт на възложител в процедурите по възлагане на обществени поръчки е решението за класиране на участниците и избор на изпълнител.

Значителен превес има в броя на жалбите срещу решения за откриване на процедурите за възлагане на обществени поръчки в сравнение с жалбите, които са срещу решения за прекратяване на процедури за възлагане на обществени поръчки.

По критерий вид на процедурата, най-голям е броят на обжалваните решения, издадени от възложители по открыти процедури за възлагане на обществени поръчки и публични състезания.

Разпределението на жалбите съгласно предмета на обществените поръчки е следното: СМР - основно в сферата на поддържането и рехабилитацията на пътищата и изпълнение на програмата за осигуряване на енергийна ефективност, както и СМР на други обекти; доставка на храна и хранителни продукти; охранителна дейност; доставка на медицинска апаратура, консумативи и лекарства; други - сметосъбиране, сметоизвозване, депониране на отпадъци; застрахователни услуги, доставка на компютри, хардуер, софтуер и др.

Когато се обжалва решение за откриване на процедура или решение за одобряване на обявление за изменение или допълнителна информация, най-често твърденията за нарушения, съдържащи се в жалбите, са свързани с: поставянето от възложителите на дискриминационни критерии за подбор и/или условия в техническите спецификации или такива, които са в нарушение на принципа за пропорционалност; липса на мотиви за неразделяне на поръчката на обособени позиции; поставяне на изисквания за представяне, при подаване на заявлението/офертата, на допълнителни документи към ЕЕДОП за декларирани в него обстоятелства; незаконосъобразна методика, респективно критерии за възлагане и др.

Най-често обжалваните действия или бездействия, с които се възпрепятства достъпът или участието на лица в процедурата по смисъла на чл. 196, ал. 5 от ЗОП, са предоставяните от възложителя разяснения по условията на обществената поръчка или отказа да бъдат предоставени такива. В Решение № 439 от 27.04.2017 г. на КЗК по преписка, вх. № № КЗК-289/344/2017 г., потвърдено с Решение № 8675 от 5.07.2017 г. на ВАС по адм. д. № 6061/2017 г., IV отд., КЗК се е произнесла, че неспазването на задължението по чл. 44, ал. 3, т. 1 от ЗОП да се публикува цялата информация при провеждане на пазарни консултации по повод подготовката на възлагането на обществена поръчка е бездействие по смисъла на чл. 196, ал. 5 от ЗОП и подлежи на самостоятелно обжалване.

Други оспорвани действия на възложителите са тези, предприети въпреки обстоятелството, че процедурата е била спряна по смисъла на чл. 203 от ЗОП – напр. приемане на оферти. Приемането на оферти, въпреки спирането на процедурата, винаги представлява незаконосъобразно действие и се налага то да бъде отменено, когато поради него е възпрепятстван достъпът или участието на жалбоподателя в процедурата за възлагане на обществена поръчка.

При оспорване на решение за избор на изпълнител, най-често се твърди незаконосъобразно отстраняване/класиране на участници, неправилно прилагане на методиката за оценка или немотивираност на акта.

От всички постановени през 2017г. актове – разпореждания на председателя на КЗК за отказ от образуване на производство, решения по същество на спора или определения по искания за налагане на временни мерки, допускане на предварително изпълнение или за прекратяване на производството пред КЗК, около 51% са обжалвани пред Върховен административен съд. В процентно отношение отменените/обезсилени от съда актове на КЗК представляват 5,68% от постановените от Комисията за отчетния период, по реда на ЗОП.

2. Сътрудничество с институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки.

През 2017г. се подписа Споразумение за сътрудничество в областта на обществените поръчки между Комисията за защита на конкуренцията и Агенция по обществени поръчки. Целта на това Споразумение е предприемането на действия и мерки, насочени към засилване обмена на информация и разширяване на взаимодействието с оглед насищаване на добрите практики и законосъобразността при възлагане на договори за обществени поръчки. В изпълнение на Споразумението се проведоха работни срещи с обучителен характер, както и такива, свързани с обсъждане на промени в ЗОП и ППЗОП.

През 2017 г. се подписа също Споразумение между КЗК, Сметна палата, Агенция за държавна финансова инспекция, Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, ИА „Одит на средствата от Европейския съюз“ за взаимно сътрудничество при предотвратяване и противодействие на възможен или възникнал конфликт на интереси във връзка с осъществяван предварителен или последващ контрол и проверки по процедури за възлагане на обществени поръчки. Споразумението запазва действието си и спрямо правоприемника на която и да е от страните при преобразуване или при преминаване в друга организационна форма.

3. Закон за концесиите

Съгласно чл. 83, ал. 1 ЗК, всяко решение на органите по този закон, както и решенията на комисията за провеждане на процедурата по чл. 48, ал. 1, т. 2 и 3¹⁸ подлежат на обжалване пред КЗК относно тяхната законосъобразност, включително относно наличието на дискриминационни изисквания относно критериите за подбор или други дискриминационни технически, икономически

¹⁸ Цитираните разпоредби са от Закона за концесиите, който е бил в сила до края на 2017г.

или финансови условия в обявленето, в документацията за участие или във всеки друг документ, свързан с процедурата за предоставяне на концесията. В Закона за устройство на Черноморското крайбрежие е предвидена възможност за обжалване на решението на Министерския съвет за откриване на процедура за предоставяне на концесия за морски плаж по чл. 8д и решението за определяне на спечелилия конкурса участник по чл. 8н, ал. 2. Редът за обжалване е този по Закона за концесии.

През отчетния период в деловодството на КЗК са депозирани 22 жалби, като по тях са образувани 21 производства, а по 4 от жалбите е отказано образуването на производство на основание чл.85, ал.6 от ЗК¹⁹. В практиката, по прилагане на ЗК се констатира, че част от подадените жалби са недопустими, като например, когато се атакува необжалваемо решение или се оспорва размера на годишното концесионно плащане, който не подлежи на проверка за законосъобразност, от страна на КЗК.

Общият брой на образуваните производства е 21 (едно производство е образувано след връщане на преписката от ВАС).

През отчетния период КЗК е постановила 11 решения по същество (2 решения са по производства, образувани през 2015г.), като:

- на основание чл. 91, ал. 1, т. 1 ЗК, жалбите са оставени без уважение поради липса на извършени нарушения – 8 решения;
- на основание чл. 91, ал. 1, т.2 от ЗК, КЗК е отменила незаконосъобразното решение на органа или е установила незаконосъобразно решение и със задължителни указания е върнала преписката на органа за продължаване на процедурата за предоставяне на концесия от последното законосъобразно решение или действие - 2 решения;
- на основание чл. 91, ал. 1, т.3 от ЗК, КЗК е обявила за нищожно решение на органа предоставящ концесията – 1 решение.

Постановени са 8 определения по ЗК. От тях:

- 4 определения на основание чл.93, ал.1, т.1 от ЗК, с които жалбите за оставена без разглеждане, поради недопустимост.
- 1 определение на основание чл.93, ал.1, т.3 от ЗК, производството е прекратено поради оттегляне на жалбата;

Съгласно чл. 86, ал. 1 ЗК, когато жалбата не е срещу решение за определяне на концесионер, Комисията за защита на конкуренцията може да

¹⁹ Общият брой на жалбите, по които са образувани производства или по които има издадено разпореждане за отказ от образуване, не съвпада с броя на подадените през миналата година жалби, тъй като част от производствата през 2017 г. са образувани по жалби, подадени през 2016 г.

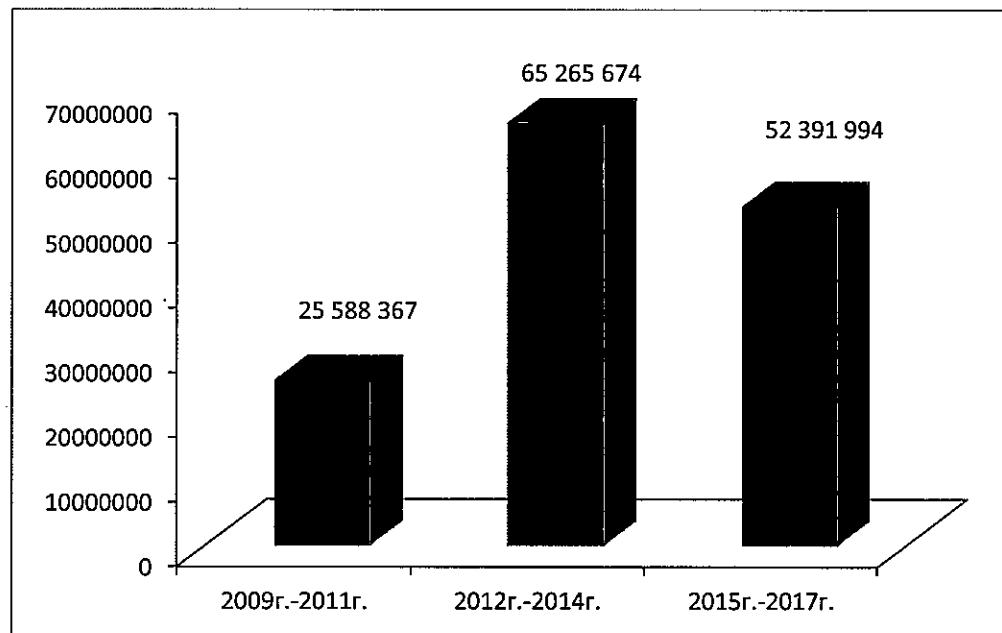
наложи временна мярка - спиране на процедурата за предоставяне на концесия, ако това е поискано с жалбата. При произнасяне по искането Комисията за защита на конкуренцията преценява неблагоприятните последици от забавянето на процедурата и възможността за значително увреждане на обществения интерес или на интересите на страните. Искането се прави едновременно с подаване на жалбата. За отчетния период КЗК се е произнесла с определение по 5 искания за допускане на временна мярка, като :

- 1 искане КЗК е оставила без уважение;
- 4 искания КЗК е оставила без разглеждане.

IX. НАЛОЖЕНИ ГЛОБИ И ИМУЩЕСТВЕНИ САНКЦИИ ПО ЗЗК И ЗОП

През 2017 година със свои решения Комисията е наложила имуществени санкции и глоби за извършени нарушения по ЗОП и ЗЗК, както и за непредставяне или непълно представяне на информация и глоби на физически лица за осъществено от тях съдействие за извършване на нарушения по ЗЗК с общ размер на **12 574 586 лв.**

Общ размер на наложените имуществени санкции наложени по ЗЗК и ЗОП по периоди.



Въпреки лекия спад в рамките на около 20% за периода 2015 г. – 2017 г., в сравнение с 2012 г. – 2014 г., се наблюдава едно сериозно и стабилно увеличение на налаганите имуществени санкции през последните години, като за последните пет години същите са се увеличили с цели **60%** в сравнение с предходния сравнителен период.

X. ДЕЙНОСТ ПО ПРОЦЕСУАЛНОТО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА КОМИСИЯТА ПРЕД ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

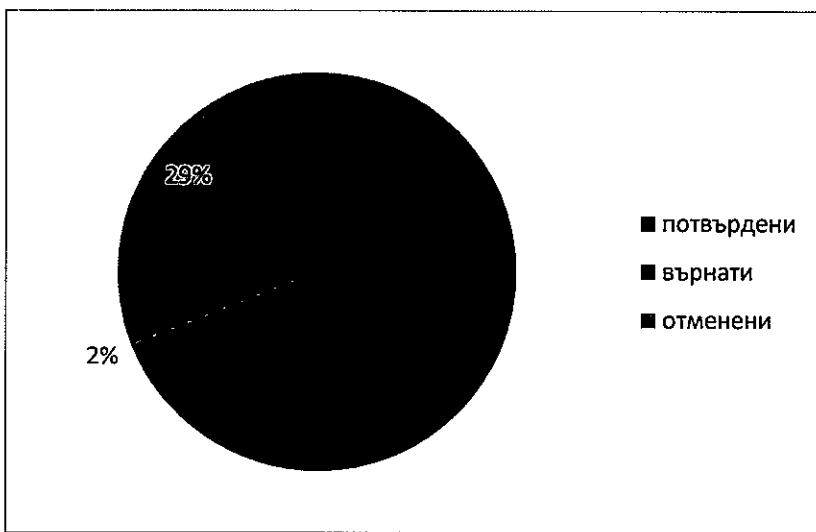
През 2017 г. са подадени общо 87 жалби до Върховен административен съд срещу постановените от Комисията за защита на конкуренцията решения и определения по реда на ЗЗК.

Върховният административен съд през 2017 г. е постановил общо 108 съдебни акта по жалби, подадени срещу решения и определения на Комисията по реда на Закона за защита на конкуренцията и други актове. От тях 60 решения са постановени от 3-членен състав на ВАС и с тях се оставят в сила 46 акта на Комисията, 7 преписки са върнати за ново произнасяне, а 7 акта са отменени изцяло.

През 2017 г. ВАС се е произнесъл с 48 окончателни решения или определения относно законосъобразността на актове на КЗК, постановени по реда на ЗЗК. С тези окончателни решения и определения съдът:

- оставя в сила 33 акта на Комисията;
- връща 1 преписка за ново произнасяне и
- отменя изцяло 14 акта на КЗК.

Тези данни са представени в графиката за съдебния контрол по-долу:



XI. ЕВРОПЕЙСКИ ВЪПРОСИ

Пълноправното членство на България в Европейския съюз (ЕС) изисква от КЗК активно да участва в прилагането на правилата на конкуренция на ЕС в

сътрудничество с Европейската комисия (ЕК) и националните органи по конкуренция (НОК) на страните членки на ЕС. Сътрудничеството се осъществява главно в рамките на Европейската мрежа по конкуренция (ЕМК). Мрежата играе ключова роля при разпределение на работата между националните органи, ЕК и съдилищата и гарантира непротиворечивото прилагане на правилата на конкуренция. Участието на КЗК в ЕМК означава постоянен обмен на информация с другите ведомства, който спомага за постигането и защитата на ефективната конкуренция в рамките на Вътрешния пазар на ЕС.

1. Участие в Европейската мрежа по конкуренция

След присъединяването на България към Европейския съюз КЗК, в качеството си на национален орган по конкуренция, стана член на ЕМК. Представители на Комисията участват в работни групи на ЕМК, както и могат да участват в изслушвания и заседания на Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение и Консултативния комитет по концентрации. Целта на изслушванията е да се предостави възможност на предприятията да изложат своите аргументи, относими към съответния казус. Консултативните комитети имат съвещателна роля и изработват становища по представените от ЕК проекти на решения или други актове.

През 2017 г. КЗК участва в 11 заседания на хоризонтални работни групи и секторни подгрупи (специализирани по сектори на икономиката) към ЕМК, в които се обменят идеи и опит по въпроси от интерес за членовете на мрежата. Представители на КЗК взеха участие и в 2 пленарни заседания, на които се обсъждат въпроси, свързани с политиката и практиката по приложението на правилата на конкуренция, изразяват се становища по поставени от работните групи въпроси, приемат се документи, разработени в рамките на съответните работни групи. КЗК взе участие и в 1 заседание на Консултативния комитет по концентрации в ролята на докладчик.

През ноември 2017 г. КЗК взе участие на срещата на председателите на органите по конкуренция от ЕМК, на която е обсъдено Предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на по-големи възможности на органите за защита на конкуренцията на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар. Дискутирани са и актуални въпроси от областта на антитръста, концентрациите и международното сътрудничество.

Зам.-председателят на КЗК взе участие в двата Европейски дни на потребителите и конкуренцията през 2017 г., организирани в рамките на съответните председателства на Съвета на ЕС – през април в Малта и през септември в Естония.

2. Обмен на информация в ЕМК

ЕМК дава възможност на ведомствата по конкуренция на страните членки и ЕК да осъществяват постоянно обмен на информация, който представлява изключително ефективно средство за проучване на практиката в ЕС по определен въпрос. В тази връзка в ЕМК се осъществява и специфична форма на сътрудничество между членовете на мрежата чрез изпращане и отговаряне на въпросници относно конкретни казуси или проблеми от областта на правото и политиката на конкуренцията.

В контекста на предписания от правото на ЕС принцип за тясно сътрудничество между членовете на мрежата през последните осем години КЗК поддържа високи нива на отговаряне на въпросници, с което допълнително се утвърждава като надежден партньор в ЕМК.

През 2017 г. КЗК отговори на 61 въпросника, получени от Европейската комисия, работни групи и секторни подгрупи на ЕМК, както и от други НОК в ЕМК. През изминалата година КЗК не е изпращала въпросници до други национални органи по конкуренция в ЕМК.

Въпросници в ЕМК



3. Производства, образувани по искане за съдействие

Комисията образува 1 производство по искане за съдействие от гръцкия орган по конкуренция на основание чл. 22 във връзка с чл. 12 от Регламент (ЕО) №1/2003 на Съвета. Търсеното съдействие се изразява в събиране на

доказателства чрез изпращане на изготвен от страна на гръцкото ведомство въпросник до юридическо лице, регистрирано в България.

4. Участие в работна група „Конкуренция“ към Съвета на ЕС

Комисията за защита на конкуренцията участва в заседанията на Работна група „Конкуренция“ на Съвета на ЕС (G.12.) на основание чл.7 от Вътрешните правила за дейността на Съвета по европейските въпроси към Министерски съвет.

В компетентността на работната група попадат проекти на актове и решения на Съвета на ЕС в областта на конкуренцията. През 2017 г. в работната група бяха разгледани: проект на Решение на Съвета за подписването, от името на Европейския съюз, на Споразумението между Европейския съюз и правителството на Канада относно прилагането на законодателството в областта на конкуренцията; проект на Решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори с правителството на Япония за споразумение за сътрудничество в областта на политиката на конкуренция между Европейския съюз и правителството на Япония и Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на по-големи възможности на органите за защита на конкуренцията на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар.

Основен акцент в дейността през 2017 г. на Работна група „Конкуренция“ беше внесеното на 22.03.2017 г. от Европейската комисия Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на по-големи възможности на органите за защита на конкуренцията на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар (2017/0063 (COD)). Предложеният проект на Директива, наричана за краткост ECN+, цели да бъдат въведени в националните законодателства на страните членки на ЕС допълнителни правни инструменти, гарантиращи непротиворечивото прилагане на правилата по конкуренцията на ЕС, както е предвидено в Договора за функционирането на Европейския съюз и Регламент (EO) №1/2003. Прилагането на ECN+ цели да осигури на всички национални органи за защита на конкуренцията ефективни средства и инструменти, за да откриват доказателства за нарушения, да санкционират предприятията, които нарушават закона, да действат независимо, когато прилагат правилата на ЕС за конкуренцията, и да разполагат с необходимите ресурси, за да изпълняват своите задачи.

През изминалата година представители на КЗК участваха в пет заседания на работна група „Конкуренция“ към Съвета на ЕС (G.12.), на които беше подложен на дискусия проекта на Директивата ECN+. Участието на представителите на Комисията в тези заседания беше от особена важност поради това, че обсъждането на предложението за директива продължава по време на

Българското председателство на Съвета на ЕС. През първата половина на 2018 г. се очаква да се формира позицията на Съвета по този проект.

5. Координация по въпросите на Европейския съюз

През 2017 г. КЗК в качеството си на водещо ведомство на Работна група 5 „Конкуренция“ към Съвета по европейските въпроси продължи да изпълнява задълженията си, предвидени в Постановление № 85 от 17 април 2007 г. за организация и координация по въпросите на Европейския съюз.

С цел изпълнение на задължението на Република България за въвеждане на изискванията на Директива 2014/104/EС относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на ЕС в областта на конкуренцията, Комисията координира внасянето на изготвения от нея проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията, с който се хармонизира националното законодателство с разпоредбите на директивата. Проектът на ЗИД на ЗЗК беше внесен от Министерски съвет за приемане в Народното събрание на 25.10.2017 г. Законопроектът беше приет от Народното събрание на 21.12.2017 г., с което беше постигнато пълно транспониране на Директива 2014/104/EС.

КЗК изготви и съгласува в РГ 5 „Конкуренция“ и позиции на Република България по: въвеждане в националното право на изискванията на Директива 2014/104/EС относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на ЕС в областта на конкуренцията; проект на Решение на Съвета за подписването, от името на Европейския съюз, на Споразумението между Европейския съюз и правителството на Канада относно прилагането на законодателството в областта на конкуренцията; проект на Решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори с правителството на Япония за споразумение за сътрудничество в областта на политиката на конкуренция между Европейския съюз и правителството на Япония и Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за предоставяне на по-големи възможности на органите за защита на конкуренцията на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар.

6. Участие в Мрежа на първоинстанционните органи в страните членки от ЕС, преразглеждащи процедури по възлагане на обществени поръчки.

През 2017 г. се създаде Мрежа на първоинстанционните органи в страните членки от Европейския съюз, преразглеждащи процедури по възлагане на

обществени поръчки. Основна идея е първоинстанционните преразглеждащи органи да си сътрудничат и да работят в мрежа, за да подобрят обмена на информация и добри практики, свързани с конкретни аспекти на функционирането на директивите относно средствата за правна защита, както и в по-общ план да гарантират ефективното функциониране на националните процедури по преразглеждане. Относимите добри практики ще се разпространяват в цялата мрежа, като се насърчават участниците да качват материали на сайта http://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/rules-implementation/remedies-directives_en. Добрите практики могат да бъдат стимул за държавите членки да усъвършенстват националните си системи за правна защита.

Във връзка с изложената идея се проведоха две експертни работни срещи през 2017 г. и се създаде обща платформа, в която всяка държавна-членка има възможността по всяко време да отправя въпроси, запитвания и да поставя конкретни казуси и проблеми за обсъждане в областта на обществените поръчки. Платформата се нарича „Public Procurement Review Bodies WIKI“ и стартира на 15.12.2017 г.

XII. МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

1. Участие в Международната мрежа по конкуренция

В качеството си на член на Международната мрежа по конкуренция (ММК) през 2017 г. КЗК продължи активното си участие в работните групи на Мрежата. ММК разглежда въпроси в областта на законодателството и политиката на конкуренция. Целта е да се задълбочи взаимодействието между органите по конкуренция и да се постигне сближаване на законодателството и правоприлагането. През май 2017 г. делегация, начело с председателя на КЗК, г-жа Юлия Ненкова взе участие в Годишната конференция на ММК в Порто, Португалия.

2. Сътрудничество в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие

През 2017 г. Комисията за защита на конкуренцията продължи активното си участие в работата на Комитета по конкуренцията и работните групи към него на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Комисията получи статут на участник в тези органи през 2009 г.

Представители на КЗК участваха в сесиите на Комитета по конкуренцията на ОИСР през м. юни и м. декември 2017 г., както и в Глобалния форум по конкуренцията на организацията през декември 2017 г. Те се включиха в дискусиите по теми като „Международен опит по колективни искове и искове за вреди при нарушения на правото на конкуренция“, „Екстратериториален

обхват на мерки за запазване на конкуренцията“, „Конкурентноправни проблеми на свързаните пазари“, „Методология за извършване на секторни анализи“, „Алгоритми и съгласувано поведение на предприятията“ и др. На декемврийската сесия на Комитета по конкуренцията беше направена и презентация за дейността на КЗК през предходната година.

Представители на КЗК участваха и в специално организираната в ОИСР дискусия на тема „Приоритизиране/избор на икономически сектори при извършването на секторни анализи на конкурентната среда“ през м. януари 2017 г.

Експерти на КЗК се включиха активно и в семинарите на Регионалния център по конкуренция на ОИСР в Будапеща на теми „Добри практики в процедурите, приложими в случаите на картелни споразумения“ и „Оценка на съответствието с правилата на конкуренция на регулативите и законите“.

3. Партийорство с Конференцията на ООН за търговия и развитие

КЗК участва в 16-ата Сесия на Междуправителствената група експерти по право и политика на конкуренцията, организирана от УНКТАД през юли 2017 г. в Женева, Швейцария, на която КЗК направи презентация на Софийския форум по конкуренция.

4. Софийски форум по конкуренция

Софийският форум по конкуренция (СФК) е съвместна инициатива на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Конференцията на Организацията на обединените нации за търговия и развитие (УНКТАД). Създаденият през 2012 г. СФК цели да задълбочи сътрудничеството и регионалните отношения на страните от Западните Балкани (Албания, Босна и Херцеговина, Хърватия, Косово, Македония, Черна гора, Сърбия) и Грузия, като подпомогне страните от региона при приемането и прилагането на законодателството в областта на конкуренцията и в резултат на това да увеличи ползите за тези страни от добре функциониращите пазари.

В рамките на проекта през 2017 г. беше организиран семинар, който имаше за цел повишаване на познанията на органите по конкуренция от страните реципиенти.

Десета среща на СФК, 27 октомври 2017 г.

Комисията за защита на конкуренцията, съвместно с УНКТАД, организира 10-та среща на Софийския форум по конкуренция (СФК) на 27 октомври 2017 г. в София. СФК се финансира със средства по програма в сътрудничество с Министерство на външните работи. В семинара взеха участие всички членове на СФК (Албания, Босна и Херцеговина, Хърватия, Грузия, Косово, Македония, Черна гора, Сърбия), УНКТАД, ЕК, ОИСР, ЕБВР, Италия, Австрия, Япония, Русия, Украйна, Кипър, Естония, Центъра по право и

икономика към Университетския колеж на Лондон, както и правните кантори DLA Piper и SRS Advogados.

Генералната тема на срещата беше „Обмен на информация между конкуренти“. Забранените споразумения на основата на обмен на информация между конкуренти са често срещани в страните членки на СФК. Темата предизвика много въпроси за дискусия и даде възможност на бенефициентите на СФК да споделят практиката си, както и да обсъдят въпроси, които биха им били полезни в тяхното правоприлагане.

В сутрешната пленарна сесия поканените лектори от национални органи по конкуренция (Италия, Австрия и Япония), международни организации (ЕК и ОИСР), академичните среди (Центъра по право и икономика към Университетския колеж на Лондон), както и от правната общност (канторите DLA Piper и SRS Advogados) направиха презентации, докато следобед членовете на СФК и другите участници в срещата споделиха своите опит, гледна точка и предизвикателства, свързани с обмена на информация между конкуренти.

На срещата бяха представени предварителните заключения от проекта на СФК за „Сравнителен преглед в областта на санкциите и освобождаването от санкции (leniency)“. Това е четвъртото проучване от серията сравнителни прегледи след общия „Сравнителен преглед на режимите по конкуренция“, „Сравнителния преглед в областта на проверките на място“ и „Сравнителния преглед в областта на процесуалната справедливост“.

В края на срещата беше представен третият брой на Бюлетина на СФК.

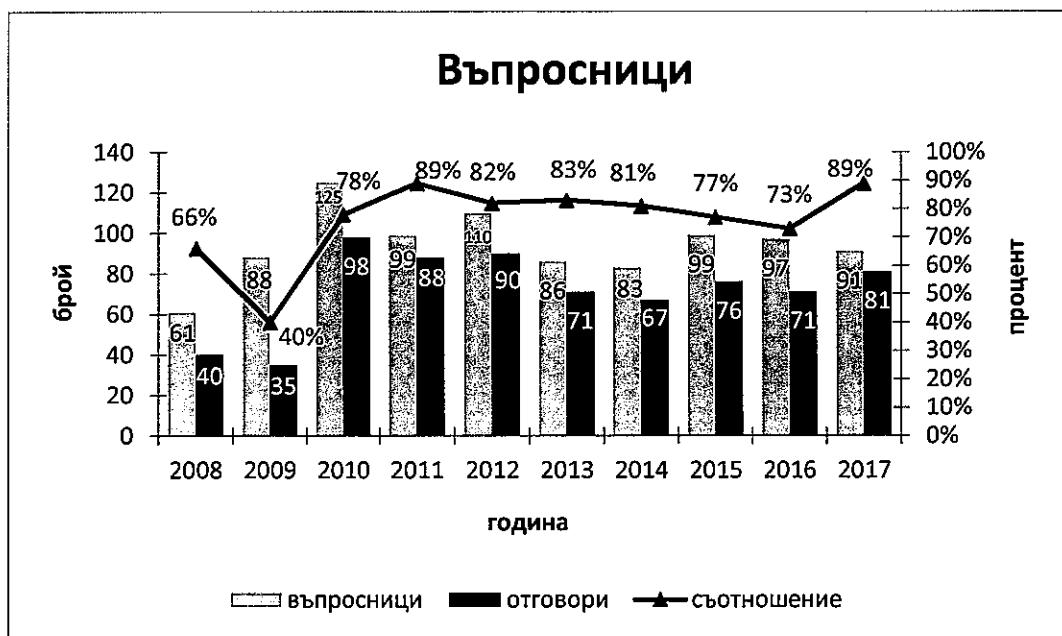
5. Обмен на информация в международни мрежи и организации

В КЗК се получават многобройни и най-различни въпросници, произтичащи от сътрудничеството в рамките на ЕМК, ММК, ОИСР, УНКТАД и други организации.

През 2017 г. се наблюдава лек спад в броя на получените въпросници спрямо предходните две години, но въпреки това те остават на високи стойности с 91 въпросника. В същото време се увеличава броят на отговорите до 81, което най-високата стойност на този показател от 2012 г. насам. По този начин се повишава и процентът на отговорени въпросници до 89%, с което се изравнява рекордното ниво на този показател за последното десетилетие.

На графиката са представени данни за броя въпросници, отговорите от страна на КЗК и процента на отговорените въпросници.

Получени въпросници и отговори на КЗК за периода 2008 – 2017 г.



XIII. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

1. УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Организационната структура и числеността на администрацията са регламентирани в Устройствения правилник на Комисията. В общата численост – 117 щ.бр. се включват: председател, зам.-председател, пет членове на Комисията, главен секретар, служител по сигурността на информацията, обща администрация - 23 бр. и специализирана администрация - 85 бр.

В Комисията работят висококвалифицирани специалисти - 96% от които с висше образование, чието образователно равнище отговаря на целите и задачите на КЗК.

Разпределението на служителите по степен на образование е представено в следната графика:



Разпределението на служителите по области на висшето образование е представено в следната графика:



Комисията за защита на конкуренцията участва активно в специализирани работни срещи, форуми, конференции на европейско и международно ниво, подробно описани в настоящия доклад, което осигурява на служителите повишаване на тяхната квалификация и знания.

През 2017 г. бяха проведени общо 11 броя обучения, в които взеха участие 46 служители, от които по общо административни въпроси със следната тематика:

- „Актуални промени в трудовото и социалното законодателство“;
- „Актуални въпроси на държавната служба“;
- „Здравословни и безопасни условия на труд“;
- „Годишно счетоводно приключване, контролни дейности във връзка с амортизациите“.

Обучения и семинари бяха проведени и на служители от специализираната администрация на следните теми:

- „Прилагане на закона за обществените поръчки“;
- „Антимонополна регулация и противовес на картелите в областта на търговия на дребно“ – по програма за сътрудничество КЗК-ФАС- семинар проведен в Казан, Русия;
- „Избор и приоритизиране на сектори за пазарни проучвания“ – семинар проведен в Париж, Франция;
- „Добри практики в процедурите, приложими в случаите на картелни споразумения“- семинар проведен в Будапеща Унгария;
- „Оценка на съответствието с правилата на конкуренция на регулативите и законите“- семинар организиран от регионалния център на ОИСР – Будапеща (RCC);
- Обучение на ECN2, организирано от ГД „Конкуренция“ на Европейската комисия, проведено в Брюксел, Белгия, и други.

2. ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Комисията за защита на конкуренцията е независима институция на бюджетна издръжка.

Бюджетът на КЗК е приет със Закона за държавния бюджет на Република България за 2017 г. (обр. ДВ бр. 98/09.12.2016 г.) в размер на 6 500 000 лв. за приходи и 3 755 600 лв. за разходи.

За периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г, по бюджета на Комисията за защита на конкуренцията са извършени корекции, като по съществени от тях са следните:

1. На основание чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси и във връзка с Постановление на Министерския съвет № 45 от 2 март 2017 г., по бюджета на Комисията за защита на конкуренцията са извършени промени със сумата от 130 000 лв. за изплащане на изискуеми парични задължения по предявени изпълнителни листове, за сметка на предвидените средства в централния бюджет за 2017 г.

2. На основание чл. 110 ал. 4 от Закона за публичните финанси и във връзка с одобрен проект на министъра на външните работи „Софийски форум по

конкуренция”, с писмо изх.№ 04-02-287/13.08.2017 г. министърът на финансите извърши промени по бюджета на Комисия за защита на конкуренцията и Министерство на външните работи за 2017 г., като разходите за издръжка и други текущи разходи на КЗК са увеличени с 98 900 лв. за сметка на получен трансфер от Министерство на външните работи.

3. На основание чл. 110 ал. 4 от Закона за публичните финанси и направено взаимно предложение във връзка с необходимост от надграждане на информационната система на КЗК, с писмо изх.№ 12-00-360/23.08.2017 г. министърът на финансите извърши промени по бюджетите на Комисия за защита на конкуренцията и Държавна агенция „Електронно управление“ за 2017 г., като капиталовите разходи на КЗК са увеличени с 14 400 лв. за сметка на получен трансфер от Държавна агенция „Електронно управление“.

4. На основание чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси и във връзка с Постановление на Министерския съвет № 224 от 13 октомври 2017 г. за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2017 г., по бюджета на Комисията за защита на конкуренцията са извършени промени със сумата от 230 100 лв. за персонал, за сметка на предвидените средства в Централния бюджет за 2017 г.;

В резултат на извършените промени утвърдените разходи по бюджета на Комисия за защита на конкуренцията за 2017 г. са в размер на 4 222 750 лв.

2.1 ПРИХОДИ

Утвърдените със Закона за държавния бюджет на Република България приходи за 2017 г. са в размер на 6 500 000 лв., от които 4 000 000 лв. приходи от държавни такси и 2 500 000 лв. приходи от имуществени санкции.

През 2017 г. събранныте приходи са в размер на 4 035 754 лв., и се разпределят както следва:

- държавни такси по Тарифата към Закона за защита на конкуренцията, Закона за обществените поръчки и Закона за концесии в размер на 3 228 731 лв.;
- имуществени санкции по Закона за защита на конкуренцията и Закона за обществените поръчки в размер на 795 746 лв., от които 9 140 лв. са събрани от обществения взискател (НАП);
- други неданъчни приходи в общ размер на 11 277 лв.

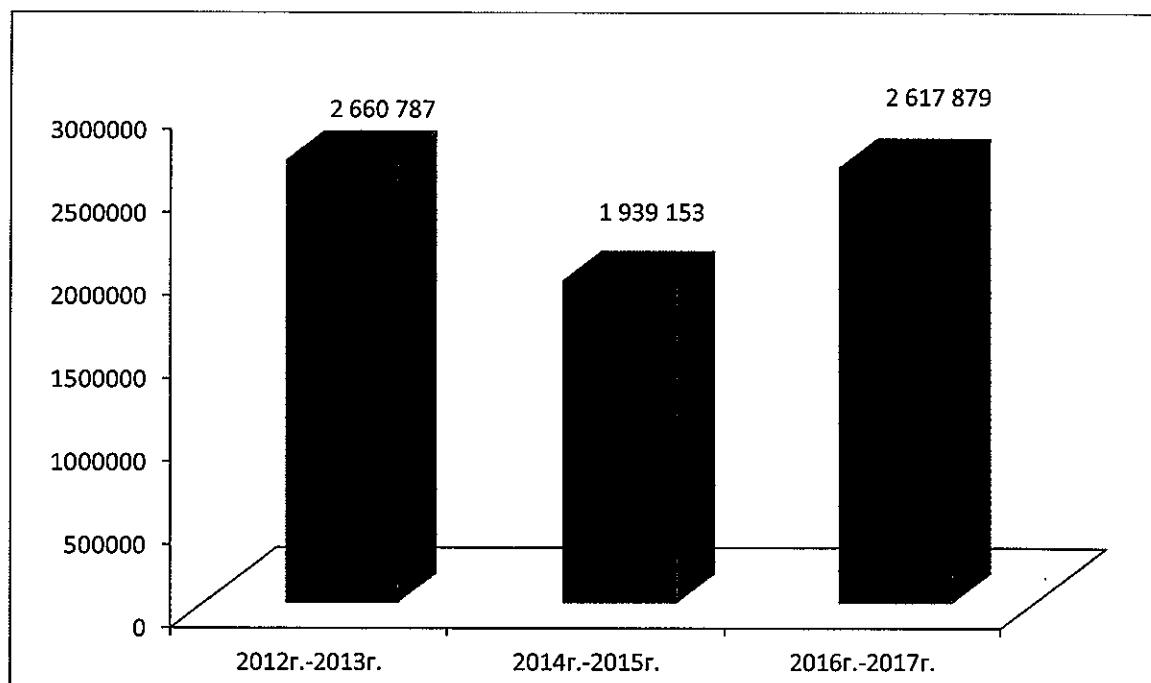
С въвеждането на новата Тарифа за таксите, които се събират за производствата по глава двадесет и седма от Закона за обществените поръчки пред Комисията за защита на конкуренцията и пред Върховния административен съд (приета с ПМС № 73 от 5.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от

15.04.2016 г.), размерът на събраните държавни такси, отчитани по §25-00 намаля значително. Поради това планираната сума от 4 000 000 лв. не е достигната.

Комисията изпълнява влезлите в сила решения, с които са наложени имуществени санкции и глоби, по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК), по който тя е взискател по държавните вземания.

Събраните приходи през 2017 година по влезли в сила решения на КЗК, с които са наложени имуществени санкции и глоби, са в общ размер на 795 746 лв. От тях доброволно събрани след изпращане на покана за доброволно изпълнение (ПДИ) са публични вземания в размер на 786 606 лв., а събраните от обществения взискател вземания са в размер на 9 140 лв.

За периода 2012 г.- 2017 г. събраните приходи от санкции и глоби по влезли в сила решения на КЗК, са представени в лева както следва:



Видно от справката, приходите бележат ръст през последните две години. За периода 2016 г.-2017 г., същите се увеличават с 678 726 лв.или спрямо периода 2014 г.-2015 г. или с 35%.

Считано от 01.09.2016г., новото ръководство вземайки предвид необходимостта от повишаване на събирамостта на публичните и частни вземания и повишаване бързината и ефективността на принудителното изпълнение, сключи и рамков договор за сътрудничество с частен съдебен

изпълнител, на когото е възложено принудителното изпълнение на ликвидните и изискуеми публични и частни вземания на Комисията.

2.2 РАЗХОДИ

Разходването на средства от бюджета на Комисията се осъществява при спазването на строги вътрешни правила и принципи за законосъобразност и целесъобразност.

Към 31.12.2017 г. отчетените разходи по бюджета на Комисията са в размер на 4 149 233 лева. При утвърден план за годината от 4 222 750 лв., изпълнението на разходната част на бюджета на КЗК за 2017 г. е 98,26 %.

Разпределението на разходите по параграфи е както следва:

§ Показатели	в лв.
01-00 Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	2 491 454
02-00 Други възнаграждения и плащания за персонала	156 164
05-00 Задължителни осигурителни вноски от работодатели	696 493
10-00 Издръжка	640 607
19-00 Платени данъци, такси и административни санкции	1 362
46-00 Разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности	21 319
52-00 Придобиване на дълготрайни материални активи	111 322
53-00 Придобиване на нематериални дълготрайни активи	30 512
ВСИЧКО	4 149 233

Към 31.12.2017 г. просрочените вземания на Комисията, формирани от неплатени имуществени санкции и глоби, установени с влезли в сила решения на КЗК и вземания от неплатени такси по Закона за защита на конкуренцията, са в размер на 3 078 883 лв. За всяко едно от просрочените вземания до съответните дължници е изпратена покана за доброволно изпълнение.

лв. През годината са реализирани 788 806 лв. ангажименти за разходи. Размерът на възникналите нови задължения за разходи също е 788 806 лв.

Размерът на постите ангажименти за разходи и на новите задължения за разходи е в границите на утвърдените със ЗДБРБ максимални размери на

ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2017 г. и на новите задължения, които могат да бъдат натрупани през 2017 г.

2.3. ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ И ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

През 2017 г. беше извършен финансов одит на Годишния финансов отчет на Комисията за 2016 г. и одобрен окончателен Одитен доклад № 0100208617 от Сметна палата. Основни области, които са обхванати при изпълнение на одитната задача са:

- Проверка на годишния отчет за касовото изпълнение на бюджета и извънбюджетните сметки и фондове;
- Проверка на баланса към 31 декември 2016 г.;
- Проверка на приложението към Годишния финансов отчет за 2016 г.;
- Системата за вътреен контрол в КЗК;

Сметна палата изразява становище, че финансовия отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние и имуществото на КЗК към 31 декември 2016 г., в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане и заверява Годишния финансов отчет за 2016 г. без резерви.

В съответствие с чл. 67, ал. 1 от Постановление на Министерския съвет № 380/ 29.12.2015 г., както и с указанията на Министерство на финансите, дадени с ДДС № 5/30.09.2016 г., считано от 01.01.2017 г. в Комисията за защита на конкуренцията се въвежда начисляването на амортизации на нефинансовите дълготрайни активи.

Във връзка с въвеждането на начисляването на амортизациите, със заповед на председателя на КЗК, считано от 01.01.2017 г. е изменена и утвърдена Счетоводната политика на КЗК, актуализиран е индивидуалният сметкоплан, и е утвърдена Амортизиционна политика на КЗК.

Тя е разработена на основание дадените указания в ДДС № 05/30.09.2016 г. и е в съответствие с изискванията на т. 7.1 от СС 4 „Отчитане на амортизации“. Амортизиционната политика е неразделна част от Счетоводната политика на КЗК и влиза в сила считано от 01.01.2017 г.

XIV. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕНОСТТА И ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА МЕДИИТЕ

Със заповед на председателя на Комисията на 21.11.2016 г. се създаде отдел „Протокол и връзки с обществеността“, който през 2017 г., продължи да развива дейността си и в областта на връзките с обществеността, медийните комуникации и протоколното обезпечаване.

В основата на тези дейности на КЗК е продължаващата практика на достъпна и обективна медийна политика и своевременна информация за работата ѝ.

Водещ принцип в тази насока е предоставянето на информация за обществеността и медиите при максимална прозрачност.

Успешна е продължаващата практиката за изготвяне на пресъобщения, които своевременно се публикуват в официалната интернет страница на КЗК.

Комисията използва своята интернет страница, като един от основните информационни канали към обществеността и специализираните публики. Страницата се актуализира ежедневно с информация за образувани производства по ЗОП, ЗЗК, ЗК, за новопостъпили жалби и искания. На това място е отразена подробно работата на ведомството и всяко заинтересовано лице или организация може да изрази своето становище, да сигнализира за извършени нарушения по ЗЗК и др.

Достъпността до публичния регистър е улеснена без задължителната регистрация.

Интернет страницата позволява абонамент по e-mail и RSS за промяна в производството, образуване на производство, публикуване на съобщения, решения, определения и разпореждания.

В рубриката „Обратна връзка“ фирми и граждани могат да спodelят мнения, забележки и коментари относно работата на Комисията.

За всяко обявено решение на КЗК са информирани всички медии и агенции. Новини и въпроси от особен обществен интерес присъстват в новинарските емисии и отделни предавания на средствата за масова информация.

Комисията се стреми да отговаря адекватно и законосъобразно на представителите на медиите. Оказва нужното съдействие на журналисти при подготовката на репортажи и материали свързани с естеството на работата ѝ.

Ежедневно се изработва медия-мониторинг представлящ на ръководството нужната информация по основни и актуални икономически теми, наблюдение върху процесите на пазара и съзиране на потенциални нарушения на ЗЗК.

През 2017г. отдел „Протокол и връзки с обществеността“ участва в организацията на 10-та среща на „Софийския форум по конкуренция“ и в организацията на експертно обучение по съвместен проект с ЕБВР. Значително място заема и подготвителната работа за Европейския ден на конкуренцията в рамките на Българското председателство на ЕС- 2018г.

XV. ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ В ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ЗА 2018 ГОДИНА

След анализ на постигнатите през годината резултати, Комисията определя приоритетите и целите за следващия период, при отчитане на приоритетите за развитие на икономиката, приети от Народното събрание на Република България и правителството. При залагането на новите цели се отчита също необходимостта от прякото прилагане на Европейското законодателство след присъединяването на България като пълноправен член на Европейския съюз.

КЗК фокусира работата си основно върху борбата срещу забранените споразумения, предотвратяването на съгласувани практики на пазара, прекратяване на нелоялни търговски практики и прецизно разрешаване на спорове по Закона за обществените поръчки и Закона за концесии. Комисията поставя като акцент в своята дейност и ориентирането на нейните решения както към гарантиране на защита и разширяване на конкуренцията, така и към защита интересите на потребителя. Това е породено от необходимостта да бъде отчетено, че нарушенията на конкуренцията пряко или непряко засягат благосъстоянието на потребителите.

Предвид своите функции и роля, Комисията определя като свои приоритети в дейността си да постигне следните резултати:

1. В своята практика по прилагане на ЗЗК и чл. 101 и чл. 102 от ДФЕС Комисията за защита на конкуренцията ще осигури постигането на целите на националното и европейското антитръстово право, свързани със стимулиране на свободната инициатива в стопанската дейност, разширяване на условията за конкуренция и повишаване благосъстоянието на потребителите.

Този приоритет ще бъде постигнат чрез :

- Подобряване на конкурентната среда в Република България чрез навременни и адекватни действия в противодействието на забранените споразумения, решения и съгласувани практики.
- Мониторинг за всички публично достъпни факти и обстоятелства имащи отношение към правоприлагането на ЗЗК.
- Специален фокус върху производствата по секторни анализи, тъй като те са най-задълбочения и ефективен инструмент в правомощията на Комисията при анализиране на конкурентната среда в даден икономически сектор.
- Постоянно наблюдение на значими сектори, предвид бизнес средата и конкуренцията, с оглед иницииране на секторни анализи и изготвянето на

предложения за промени в нормативната уредба, както и откряване на тенденции за развитие и следващите ги конкурентни проблеми на съответните пазари.

2. В областта на контрола върху концентрациите между предприятия КЗК планира да бъде повишена ефективността на този контрол. Усилията ще бъдат насочени към:

- Доусъвършенстване на модела на работа в областта на концентрациите чрез изготвяне на форма за уведомление и други вътрешни документи.
- Мониторинг на публикации в медиите и други източници на информация за осъществени сделки.
- Стимулиране провеждането на срещи с представителите на дружествата, които имат намерение да осъществят концентрация с оглед последващо изготвяне на уведомление, съдържащо цялата необходима информация за образуване на производство и за започване на оценката по същество.

3. Основен приоритет в дейността на Комисията в областта на нелоялната конкуренция и злоупотребата с по-силна позиция при договаряне ще бъде съдействие за развитието на конкурентната среда и защита на свободната инициатива в стопанската дейност, чрез практиката по прилагане на съответните разпоредби на ЗЗК.

В тази връзка се предвижда да бъдат изпълнени следните цели:

- непрекъснат мониторинг върху поведението на предприятията при осъществяване на стопанската им дейност с оглед спазването на действащите забрани за нелоялна конкуренция и по-конкретно разпространението на реклами, които могат да имат заблуждаващ характер, провеждането на промоции, включително и такива с предоставяне на награди със значителна стойност, обвързани с извършването на покупки и др.
- популяризиране на практиката на КЗК при установяване на нарушения по Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК чрез публикуване на специализирана информация, участие в срещи и семинари с представители на бизнеса, регулаторни органи, неправителствени организации и др.
- повишаване на ефективността при прилагането на ЗЗК във връзка с установяване на нарушенията по Глава седма и Глава седма „а“ от ЗЗК, включително чрез активен диалог и взаимодействие с други държавни органи, браншови асоциации и органи за саморегулация в лицето на Националния съвет за саморегулация, който следи за етиката в търговската комуникация.

4. Приоритет в дейността на Комисията е да съдейства за развитието на конкурентната среда чрез упражняване на правомощията си по застъпничеството за конкуренция. В тази връзка се предвижда:

- Изготвяне на становища относно действащата нормативна уредба или предложени нейни изменения, с цел тази уредба да бъде ефективна от гледна точка на конкуренцията като не поставя бариери за навлизане на нови участници на съответния пазар и стимулира процеса на ефективна конкуренция между предприятията на него.
- Повишаване ефективността на взаимодействието между институциите и проследяване на това кои отправени от КЗК препоръки за подобряване на конкурентната среда са взети предвид от тях.
- Систематизиране на практиката на КЗК по застъпничество за конкуренцията по сектори на икономиката, която да бъде от полза както за частноправните субекти, така и за органите, отговорни за планирането и разработването на публични политики. Чрез това ще бъде постигнато повишаване на осведомеността относно оценките за съответствие с правилата на конкуренцията

5. Активно участие в структурите на ЕС в областта на защитата на конкуренцията и в международното сътрудничество.

За осъществяването на този приоритет Комисията ще се стреми да постигне следните цели:

- тясно взаимодействие с органите по конкуренция на държавите – членки на ЕС и с органите и работните групи на Европейската мрежа по конкуренция;
- задълбочаване дейностите по международно сътрудничество с трети страни и международни организации, чрез активно участие в Международната мрежа по конкуренция и продължаване на инициативата „Софийски форум по конкуренцията“;
- взаимодействие и сътрудничество с компетентните български и европейски институции, включително във връзка с Българското председателство на Съвета на ЕС през 2018 г.
- активно участие на представители на Комисията в заседанията на Работна група „Конкуренция“ към Съвета на ЕС и съдействие за оформяне позицията на Съвета по досието за проект на ДИРЕКТИВА на ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за предоставяне на по-големи възможности на органите за защита на конкуренцията на държавите членки, за да бъдат по-ефективни в правоприлагането, и за гарантиране на правилното функциониране на вътрешния пазар (2017/0063 (COD)).

- организиране и провеждане на Европейския ден на конкуренцията в гр. София на 31-ви май 2018г., който е престижно събитие в рамките на Българското председателство на Съвета на ЕС. КЗК е отговорна като домакин на мероприятието да избере актуални теми за дискусии, които да допринесат за ползотворен обмен на опит и мнения относно това как политиката на конкуренцията да защитава по-ефективно интересите на гражданите на ЕС.

6. Съдействие за законосъобразното разпределение на публичните финанси.

За осъществяване на този приоритет, в практиката си по прилагане на ЗОП и ЗК, Комисията ще се стреми да постигне следните цели:

- осигуряване на бързина и ефективност при проучвания по жалби срещу решения, действия и бездействия на възложители по ЗОП и обжалваемите решения по ЗК;
- изграждане на константна и непротиворечива практика по прилагането на новия ЗОП и ЗК в съответствие с актуалните европейски тенденции в тези области на юриспруденцията с оглед създаване на предвидимост при разрешаване на сходни казуси;
- популяризиране на правилата и практиката на КЗК в областта на обжалването на процедурите за възлагане на обществени поръчки и за предоставяне на концесии;
- продължаване на установеното успешно сътрудничество и диалог между институциите, ангажирани с осъществяване на контрола за законосъобразност при възлагането на обществените поръчки.
- участие в комуникационната свързаност на административните структури във връзка със стратегията за развитие на електронното управление на Република България.

7. Следващ приоритет в дейността на Комисията ще бъде подобряването на нейния административен капацитет чрез развитие на знанията и опита на служителите от администрацията, което ще спомогне постигането на останалите приоритети. С оглед на това Комисията си поставя следните задачи:

- Да насърчава непрекъснатото повишаване на квалификацията на служителите в областта на конкуренцията, обществените поръчки и концесиите;
- Да постигне институционално изграждане чрез прилагане на ефективна политика за управление на човешките ресурси;
- Да утвърждава Комисията като предпочитан работодател чрез създаване на стимулираща работна атмосфера и мотивиране на експертите;
- Да осигури участието на състава на КЗК в национални и международни форуми.

XVI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящият отчет показва, че като цяло Комисията за защита на конкуренцията разполага с необходимите ресурси и експертен капацитет, за да защитава ефективно конкуренцията чрез разрешаването на възникналите пазарни проблеми. По този начин се постига защита и на интересите на гражданите, на участниците на пазарите и на обществото като цяло. В същото време е необходимо да бъдат отчетени и промените, пред които е изправена КЗК и които имат отношение към нейната дейност.

Дигитализацията

Дигитализацията обхваща все повече области и това дава отражение и на дейността на самите индустриалци – чрез използването на нейните постижения те затвърждават или засилват своята позиция на пазара. Поради това дигитализацията поражда нови въпроси най-вече за антитръстовото законодателство и изисква в бъдеще експертизата на органите по конкуренция да включва все повече експертни познания в областта на информационните технологии.

Процесите, свързани с дигитализацията и глобализацията, засилват динамиката на пазарите и съответно конкурентната борба. Това увеличава рисковете от нелоялно търговско поведение както на националния пазар, така и на общия европейски пазар. В цифровия свят има опасност отделните нарушения да засегнат голям брой потребители, което налага необходимост да бъде изграден капацитет и технически ресурс за разследване на случаите, свързани с интернет и други платформи.

Изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията

В края на 2017г. Народното събрание на Република България прие Закона за изменение и допълнение на закона за защита на конкуренцията, с който бе създадена изцяло нова глава в ЗЗК. Тази законодателна промяна е един важен момент, който ще допринесе за постигане на взаимодействие между публичното и частното правоприлагане с цел ефективното упражняване на правото на обезщетение на вреди, причинени в резултат на нарушенията на националните антитръстови норми и чл. 101 и чл. 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Чрез новия механизъм лицата, пострадали от нарушения по закона, ще могат да потърсят обезщетение за претърпени вреди по нови правила, осигуряващи ефективното упражняване на това право.

Изменението на ЗЗК бе продиктувано от задължението за привеждане на националното законодателство в съответствие с нормите на Директива 2014/104/EС на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 година относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение на вреди по

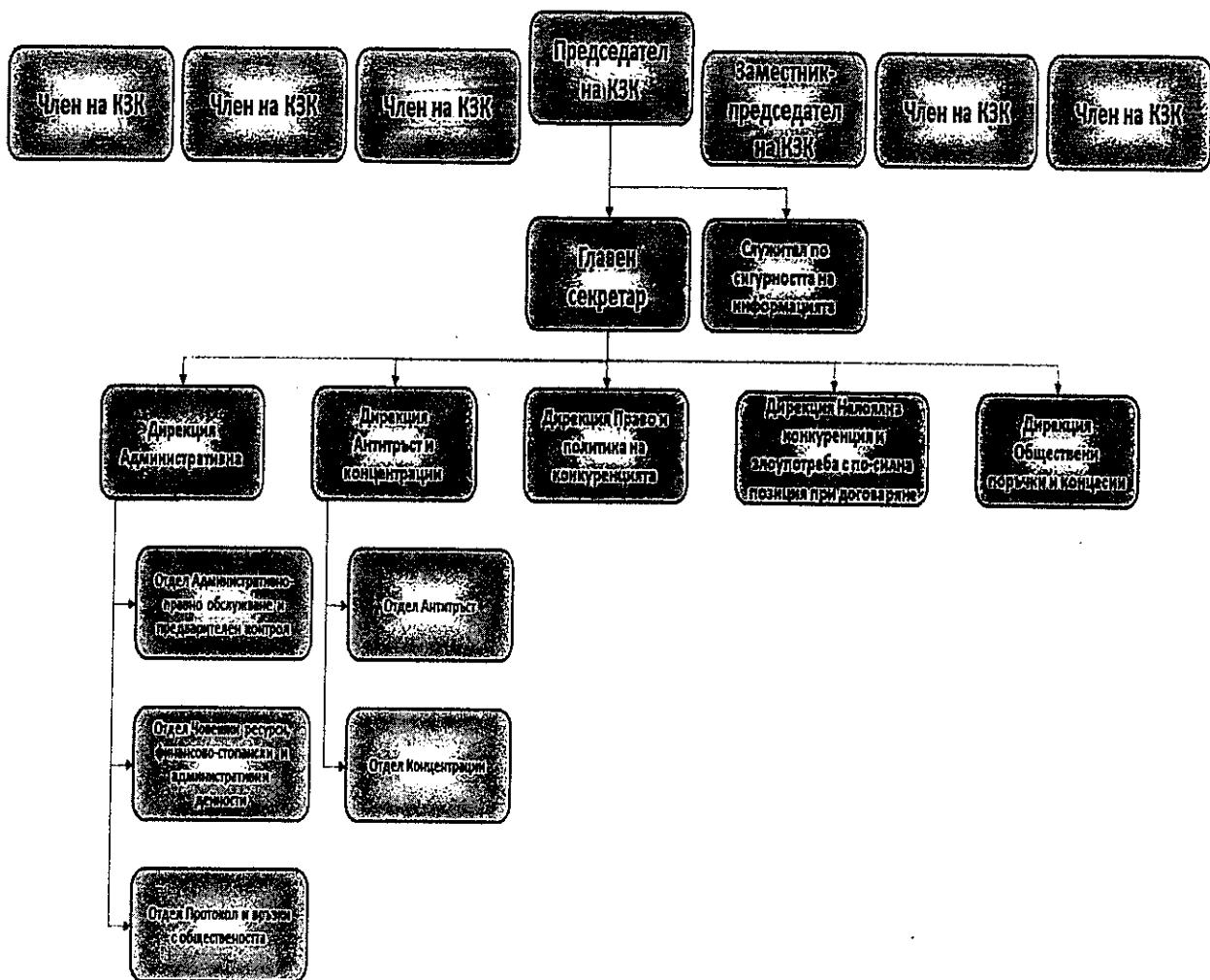
националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията²⁰.

С новите разпоредби на ЗЗК се урежда правото на всички физически и юридически лица да претендират обезщетение за претърпените вреди от нарушения на антитръстовите норми. Размерът на обезщетението цели увреденото лице да бъде поставено в положение, в което би се намирало, ако нарушението на конкуренцията не е било извършено. Предвидени са правила за прехвърлянето на надценката и за прилагането на давностните срокове.

С оглед улесняване доказването на антитръстовите нарушения, в ЗЗК е предвидено влезлите в сила решения на Комисията за защита на конкуренцията да имат обвързваща сила за гражданския съд относно факта на извършване на нарушението и установения нарушител. Предвиден е специален ред относно представянето на доказателства, събрани по преписка на орган за защита на конкуренцията. Предвиждането на такава уредба е продиктувано от необходимостта да се запази ефективността на административните производства по прилагането на правото на конкуренция от националния орган за защита на конкуренцията.

²⁰ ОВ. L 349/1 от 05.12.2014 г.

XVII. ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА



ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Юлия Ненкова

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Димитър Кюмурджиев

ЧЛЕНОВЕ:

БРОЯ НА ЧЛЕНЫ	1	СЪВЕТ ПО СИГУРНОСТТА НА ИНФОРМАЦИЯТА
ВЪЛГО СО ОМЪЖИНАЛА		
ДЕЛОВОДСТВО:		

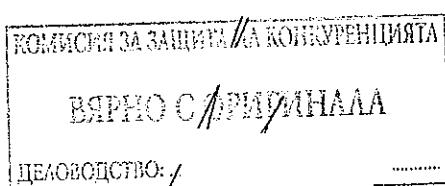
Анна Янева

Георгица Стойнова

Красимир Витанов

Красимир Зафиров

Пламен Киров





КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

София 1000, бул. "Витоша" № 18, Тел.: 02/ 935 6113; Факс: 02/ 980 7315

народно събрание	820 - 00 - 15
вх.№	30, 05 2018
дата	

№ 46
44

Изх. № ИЗР-960

Дата 29.05.2018

до
г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 14, ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията, приложено изпращам Годишен доклад за дейността на Комисията за защита на конкуренцията за 2017 г., приет с Решение № 561/17.05.2018 г.

С пожелания за успешна работа.

Приложение: съгласно текста

С уважение,

ЮЛИЯ НЕНКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ
ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 850-01-133 /30. 06. 2018 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 90, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Годишен доклад за дейността на Комисията за защита на конкуренцията за 2017 г., № 820-00-15, внесен от Комисията за защита на конкуренцията на 30.05.2018 г., на следните постоянни комисии:

- Комисия по икономическа политика и туризъм

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

